

Belföldi hírek

bb 1. munkásművelődésért, a pártmunka hatékonyságáért -
a kossuth kiadó társadalompolitikai kiadványai

r ró s zs bh hgy

1975. szeptember 9.

a kossuth kiadó társadalompolitikai szerkesztőségének gondos-
zásában megjelenő aktuális művek 10 ezret meghaladó átlag-
páldányszámban jutnak el az érdeklődőkhöz. a napi politika iránti
felfokozott érdeklődést kielégítő színes, érdekes és hasznos köny-
vek megjelenéséről Kovács Dóra, a szerkesztőség vezetője tájé-
koztatta az mti munkatársát.

már a nyomdában van a „vezetési ismeretek politikai vezetők
számára„ című, kézikönyv jellegű kötet, amely bizonyára nagy segít-
séget nyújt majd a pártmunkásoknak. hamarosan elkészül a „poli-
tikai munka a városokban„ című kötet, s a jelentős kutatómunkára
épülő „a munkásosztály politikai-ideológiai műveltsége„, vala-
mint „a nők egyenjogúsága ellentmondásokkal„ című polemikus gon-
dolatokban gazdag munka is.

örvendetes, hogy egyre több kutató sorolható az aktuális kiad-
ványok könyvműhelyének szerzői közé. gazsó Ferenc a társadalomtudo-
mányi intézet munkatársa „iskolarendszer és társadalom„ című
készülő munkája jó példa arra, miként segítheti a napi gyakorlatot
a tudományos kutatás. beszélgetünk a beszédről - ez a címe wacha
Imre jövőre megjelenő kötetének, amelyben a szerző a beszéd tanu-
lásáról szól. módszereket is adva sokoldalúan tárgyalja, hogy mikén
kellene társadalmunk - és ezen belül ifjúságunk - beszédkulturáját
növelni.

/folyt. köv./

ll

vbb 1. /munkásművelődésért.... folyt./ bh

1976 választékát gazdagítja majd a káder és személyzeti munkáról szóló új könyv, valamint a nagyon népszerű „mit kell tudni...” című sorozatban napvilágot látó kötetek. e sorozatban eddig kevésbé esett szó belpolitikai kérdésekről, most a magyar-szovjet gazdasági kapcsolatokról és az v. ötéves tervről megjelenő írások szakítanak e „hagyományral”,.

a szerkesztőség új módszerű, színvonalas, instrukтив kiadványainak sorában helyet kapnak majd a munkásművelődéssel, a közművelődéssel, a szabadidő eltöltésével kapcsolatos kiadványok; a pártmunka mozgalmi jellegét, a párttagok közéleti tevékenységét, a pártpolitika gyakorlati megvalósítását és a pártmunka tudományos tervezését elemző könyvek is./mti/

--

bb 2. örvendetesen javult a gyermekellátási cikkek kínálata - az okf ellenőrzésének tapasztalatai

i kf gk ie bh hgy

1975. szeptember 9.

a kereskedelmi ágazat megkülönböztetett figyelmet fordít a népesedéspolitikai kormányhatározatból adódó feladatainak végrehajtására. a vállalatok ezzel kapcsolatos tevékenységét, ezen belül a stabilizált áru gyermekruházati cikkek és az egyéb gyermekellátási cikkek értékesítését, külön-külön vizsgálták az utóbbi két évben. az országos kereskedelmi főfelügyelőség az idén visszatérően, komplexen ellenőrizte budapesten és tíz megyében az egyes gyermekruházati cikkek árusítási körülményeit, valamint a csecsemő-élelmiszerek és -testápolási cikkek értékesítését. a vizsgálat 88 nagy- és kiskereskedelmi vállalat, valamint 58 áfész csaknem 600 üzletét érintette.

a vizsgálat megállapította, hogy a központi intézkedések hatására az ipari vállalatok és a kereskedelmi szervezetek együttes munkája tovább javította a gyermekellátási cikkek gyártását, beszerzését és értékesítését. örvendetesen bővült a kínálat, s helyenként munkaszervezési megoldással is javították a cikkek vásárlási lehetőségeit. különösen a csecsemőruházat választéka volt egyenletes, kapacitásproblémák miatt azonban időlegesen egyes cikkekből, például a szeggett pelenkákból, pólyabetétekből, csecsemőingekből hiány volt. az iskoláskorú gyermekek ruházódásában továbbra is főleg a divatos, az életkornak megfelelő korszerű öltözködés okoz problémát. a farmerprogram ugyan megfelelő alapot adott az igényekhez közelítő kereslet kielégítésére, de a kínálat nem folyamatos. változatlanul nem megfelelő a „duci”, meretű pantallók kínálata. /folyt. köv./

- 2 -

bb 2. /örvendesen ... folyt./ bh

a stabilizált áru gyermekruházati cikkek listája tovább korszerűsödött, bővítették az árusításra kijelölt bolthálózatot is. a vizsgálat figyelemre méltónak tartotta, hogy az egyéb olcsó gyermekruházati cikkekből is növekedett a kínálat.

a gyermekek szükségleteit kielégítő iparcikkellátás helyzete csak kisebb mértékben fejlődött. javult ugyan a gyermekbutor-ellátás, ennek ellenére nem tudták kielégíteni az igényeket gyermekágyakból, járókából, etetőszékből. csecsemőmérleg továbbra sem kapható, s hiányolták az ellenőrök az olcsóbb gyermek-étkezőket. kiegyensúlyozottnak, jónak ítélte az okf vizsgálata a gyermekélelmiszerek és csecsemő testápoló szerek kínálatát. nem tapasztaltak azonban ugyszólván semmi változást a kölcsönzés tevékenységben. az újonnan beszerzett cikkek nagy része csak az elhasznált áruk cseréjét szolgálta, nem bővült a kölcsönző vállalat készlete, s különösen a csecsemőmérlegek kölcsönzésénél találtak sok panaszra okot adó hiányosságot.

a vizsgálat megállapította, hogy a gyermekellátási cikkek árképzés és áralkalmazása megfelel a követelményeknek, az érintett vállalatok csak irány-haszonkulcsot érvényesítettek, s körültekintően jártak el a hatósági árintézkedések végrehajtásánál is. néhány kiskereskedelmi vállalat és szövetkezet az általános gyakorlaton túlmenően különböző akciókkal, időszakos árengedményekkel is segíti a gyermekruházati cikkek vásárlási lehetőségeit.

a vizsgálat megállapításai alapján a kereskedelmi felügyelőségek az érintett vállalatok és szövetkezetek vezetőit tájékoztatták az észlelt hiányosságokról, s intézkedtek a kereskedelmi szervek központjaiban az árueállítás szervezési problémáinak megszüntetése érdekében. a vizsgálat eredményét az okf megküldte az ellenőrzéssel nem érintett tanácsi-kereskedelmi szerveknek és vállalatoknak is, hogy a tapasztalatokat munkájukban megfelelően hasznosíthassák.

/mti/

--

- 3 -

bb 3. nyilvános költői estek budapestén és külföldön - kompozícióváci Mihály költeményeiből

1 nm/gk/ny hi hgy

1975 szeptember 9

a rádió őszi irodalmi műsoraiban megkülönböztetett helyet kapnak a klasszikus és kortárs magyar írók műveit megszólaltató összeállítások, - nyilatkozta dorogi zsigmond, az irodalmi osztály vezetője az mti munkatársának. szeptember végén prágában józsef attila versei csendülnek fel ismert csehszlovák és magyar művészek közreműködésével. hasonló kétnyelvű irodalmi műsor lesz október 20-án érsekújváron, ahol szlovák és magyar művészek szavalják józsef attila költeményeit. mindkét adás a csehszlovák rádióval közösen készül. novemberben a vörösmarty-évforduló kapcsán a varsói magyar intézettel és a varsói rádióval közösen idézik a nagy klasszikus emléket. a román rádióval közösen október 26-án a budapesti zeneakadémián lesz irodalmi matiné, amellyel a baráti szocialista országok múlt századi kiemelkedő lírikusát, eminescut köszöntik.

a szeptemberi választék egyik érdekessége lesz a versszínpad újbóli jelentkezése. ezúttal a költő, a színész, a rendező és a szerkesztő fejti ki véleményét a korszerű versmondásról. a stúdió vendégei: csóóri sándor, latinovits zoltán, surányi ibolya és török tamás. az írószobám sorozatban garai gábor beszélget juhász ferencsel. novellafüzér idézi benedek marcell emlékét, születésének 90. évfordulóján. a hónap végén köszöntik a 65. vas istvánt. hatszor huszperces folytatásokban kerül ezekben a hetekben a hallgatók elé barabás tiberius, „egy cimboré emlékiratai”, című regényének adaptációja.

október 1-től hetente kétszer jelentkezik a rádió egyre népszerűbb irodalmi vetélkedője, a könyvről-könyvért. az új, állandó játékvezető váradi hédi, benkő gyula, pándy lajos, valamint a rádió munkatársai, cigány györgy, kulcsár katalin és sedlánszky jános. ugyancsak októberben hétről-hétre rendszeresen műsorra tűzik a magyar és a világirodalom klasszikus műveit, „remekírók-remekművek”, címmel. ebben hallhatjuk többek között eötvös, a falu jegyzője, című regényének rádióváltozatát.

az idei budapesti művészeti heteken is, a hagyományokhoz híven, képviselteti magát a rádió irodalmi osztálya. az ünnepi eseménysorozatra váci Mihály költeményeiből kompozíció készül a „százhuszat verő szív”, címmel. ez az adás különböző versek, versrészletek alapján oratórikus montázs lesz a költő életművéből és azt nyomozza, hogyan vált váci a sokaság szószólójává. a műsort varga géza rendezi, berek katalin, kohut magda, szabó gyula, szersén gyula és mások közreműködésével.

/folyt köv/

-4-

bb 3. / nyilvánosfolyt/ny

reprezentatív nyilvános költői est is elhangzik a budapesti művészeti heteken, „rapszódia az időről”, címmel, amelyben a legutóbbi két-három év legszebb költői alkotásaiból kapunk válogatást. egyebek között simon istván, juhász ferenc, illyés gyula, garai gábor, nagy lászló, vas istván, zelk zoltán versei hangzanak el, közönség előtt./mti/

-.-

bb 4. felhasználható 9 órától

napi rendszeren: az ikv munkája - ülést tartott az v. kerületi tanács végrehajtó bizottsága

t gy/gk/ny zs hgy

1975 szeptember 9.

a iv. ötéves tervidőszakban 1 milliárd 163 millió forint áll az v. kerületi ikv rendelkezésére. a belvárosi rekonstrukció, a gázprogram és a fenntartási feladatok várható végrehajtásáról tárgyalt kedden az v. kerületi tanács végrehajtó bizottsága.

a belvárosi rekonstrukcióra eddig 122 millió forintot fordítottak. az első ütem feladataiból több millió forint értékű munka huzódik át a következő tervidőszakra. a levegőtisztasági program végrehajtása - elsősorban kivitelezési és pénzügyi nehézségek miatt - késlekedik, 1971 óta a belvárosban összesen 52 szemes kazánt cseréltek korszerűbbre, s 61 központi fűtésű lakóépületben teremtették meg a gáztüzelés lehetőségét. ezen kívül 135 egyedi fűtésű épületben alakították ki gázfűtést. a iv. ötéves terv végéig a belvárosban mintegy 11.300 bérleményben már korszerű fűtés lesz. ezen kívül mintegy 2300 bérleményt egyedileg állítottak át korszerűbb fűtésre, így a következő tervidőszakra mintegy 8.000 bérlemény fűtéskorszerűsítését kell az ikv-nak megoldania.

az ülésen megállapították, hogy eredményesen halad a műemléképületek felújítása. az v. kerületben összesen 92 ilyen épületet tartanak számon, közülük öt év alatt 50-et fiatalítottak meg. a lakóházfelújítási program keretében befejezték a kecskeméti utcai sortatarozást. ebből azonban kimaradt az 1-es és a 7-es számú ház, - ezeket az észak-déli metró építkezése miatt nem tudták felújítani. a kálvin téri földalatti-építkezés miatt valószínűleg csak jövőre tudnak hozzálátni a kecskeméti utca 15. számú lakóépület teljes felújításához is. részlegesen megkezdődött a báthori utcai sortatarozás. a felszabadulás téri metrócsomópont munkálatai miatt némi lemaradással tudták megvalósítani az irányi utcai sortatarozást.

/folyt köv/

-5-

bb 4. / napirenden...folyt/ny

hozzáláttak az akadémia utcai házak rendbehozatalához, s megkezdtek az aulich utca - perczel mór utca - rosenberg házaspár utcai tömbtatarozást. az év utolsó negyedében hozzálátnak a széchenyi utca házainak megfiatalításához is. meggyorsították a tetőfelújításokat: ilyen munkákra 100 millió forintot fordítottak öt év alatt. ennek köszönhető, hogy jelenleg a panaszok mintegy felére csökkentek. a tervek szerint az ikv a következő tervidőszak végéig folyamatosan felújítja valamennyi épület tetőzetét.

ujdonság, hogy fokozatosan kiépítik a kerület urh-hiba-elhárító szolgálatát. a cél az, hogy a lakásokat károsító hibákat a lehető leggyorsabban elhárítsák, s ezzel a kár nagyságát csökkentésék./mti/

bb 5. Losonczi pál beszéde

t mir/gk/ny zs hgy

1975 szeptember 9

rendelkezésre bocsátjuk losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének üdvözlő beszédét, amely a iv. nemzetközi finnugor kongresszus keddi megnyitóján hangzik el. keretet később adunk, a beszéd csak jelzésre használható fel!

x x x

az elnöki tanács elnöke bevezetőben hangoztatta:

- megtiszteltetésnek tartom, hogy a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, kormánya és a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága nevében üdvözölhetem a negyedik nemzetközi finnugor kongresszust és valamennyi résztvevőjét. külön örülök annak, hogy hazánk fővárosa másodizben ad otthont tanácskozásunknak.

- a népek a jelennel vetnek számot és még inkább a jövőre vetik tekintetüket, amikor a tudományok a távoli múlt felfedezésével és megismerésével foglalkoznak. bár másként ítélnék a szakmai, a tudományos körök és másként a széles közvélemény. a tényleges elismeréssel azonban a népek sem fukarkodnak. a finnugor kutatás sok száz éves, évezredes felvillanásai, majd a múlt másfél évszázad, - és még inkább az utóvívi évtizedek- viharos gyorsasággal kiszélesedő és elmélyedő tudományos vívmányai ott élnek népeink, nemzeteink lelkében: önbecsülést, történelmi tartást adnak. ez a finnugor tudományos kutatások és vizsgálódások történelmi érdeme!

/folyt köv/

-6-

bb 5. / losonczi pál beszéde ...folytny

- finnugorságunk tudatát mi a történelmiség, a tudományosság és az időszerűség hármasságában fogjuk fel. nem hangsúlyozzuk a kelleténél erősebben egyik vagy másik mozzanatát. régebben a vérségi kapcsolatoknak megkülönböztető szerepet juttattak, holott éppen e tudomány mutatott rá, hogy a nyelvi rokonság amannak előtte jár. de mintha korszerű világunk is hátrább szorította volna a vérségi viszonyokat. nemcsak a népek közötti kapcsolatokban, de családi-rokonsági területen is. a finnugor népek testvérisége napjainkban a legbensőségesebb, talán egész történelmüket tekintve. a barátság meghittebb és valóságos köteleke füzte szorosabbra a vérségi kapcsolatokat.

- a tudományos igényeken és törekvéseken túl, mindez vitathatatlanul legfőként a nemzetközi politikai légkör kedvezőbbre fordulásának köszönhető, amely széles látóhatárt nyit a tudományos kutatások előtt. ahogy a régi finn közmondás tartja: ott főznek zsirosan, ahol béke van. a finnugor népek meglelték békéjüket, szabadságban élnek: jórészt a szovjet népek nagy családjában; hazánk népi demokratikus országgént, szocialista államként szoros szövetségben a szovjetunió népeivel; finnország pedig - aktív semlegességi politikát folytatva - szoros együttműködésben a szocialista országok közösségével. ezen a politikai és társadalmi alapon jöhetett csak létre a földrajzi értelemben kiszélesedett, tudományos jellegében elmélyülő finnugor kutatás újabb felvirágzása.

- ezért is töltheti el a tudományos világot - benne a finnugor tudományét is - öröm és meglepedettség a nemzetközi viszonyok derültebbre fordulása láttán. örülünk annak, hogy éppen a testvéribaráti finn nép országának fővárosa, helsinki adott otthont az európai biztonsági és együttműködési értekezlet nyitó és történelmi jelentőségű, legfelső szintű képvisellel befejeződő záró ülés-szakának.

- a népek és a nemzetek barátságát, együttműködését mi nagy jelentőségűnek tartjuk, és megkülönböztetett előnyben részesítjük. a iv. nemzetközi finnugor kongresszust a kiszélesedő és egyre rendszeresebbé, intézményesebbé váló nemzetközi együttműködés szerves és sajátos arculatu részének tekintjük.

- a magyar népköztársaság párt- és állami vezetése, egész népünk ezért értékeli és becsüli sokra a finnugor tudomány eredményeit és törekvéseit. bizonyos vagyok benne, hogy kongresszusuk maradandó hozzájárulás lesz az annyi érdemet szerzett finnugor tudományos tevékenység számunkra oly becses és nagy művéhezmondta beszéde végén losonczi pál./mti/

-7-

bb 6. ortutay gyula beszéde

t mir gk zs bh hgy

1975. szeptember 9.

rendelkezésre bocsátjuk dr. ortutay gyula akadémikus megnyitó beszédét, amely a iv. nemzetközi finnugor kongresszus keddi ünnepi megnyitó ülésén hangzik el. keretet később adunk, embargó feloldásig!

x x x

ortutay gyula meleg szavakkal köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, az ünnepi ülés meghívott vendégeit, majd rámutatott: a finnugor kongresszusok rendezését ismétlődő sorrendben Magyarország, Finnország és a Szovjetunió vállalta, s immár a ,, második kör", kezdjük: ismét rajtunk, magyarokon a sor - mondta. a finnugor népek történetét, kulturáját vizsgáló tudományos kongresszusainknak már kialakult hagyományai vannak. az elmúlt tizenöt év alatt tovább nőtt az érdeklődés a finnugorság kérdéseivel foglalkozó tudományágak iránt. számos tanszék, kutatóhely alakult, folyóiratok és kiadványok sora született. kongresszusaink házigazdái kívül számos más ország is helyt adott az új vagy az egyre jobban működő finnugor műhelyeknek. a növekvő nemzetközi elismerést jelzi egyebek közt az hogy - most első ízben - kongresszusunkat az unesco is támogatja.

az idei esztendő több évforduló megünneplésére készíti a finnugorság kutatóit - folytatta - . mi, magyarok például ebben az évben ünnepeltük tudományos akadémiánk fennállásának 150. évfordulóját. ez a intézmény kezdettől következetes támogatója volt a finnugor kutatásoknak. száz éve jelent meg Wiedemann észt nyelvtana, fél évszázaddal ezelőtt kezdte meg működését a Leningrádi finnugor tanszék, századik évén is túl van már a budapesti finnugor tanszék, s nemsokára 600 éves lesz a zürjén írásbeliség.

ortutay akadémikus ezután kegyeletos szavakkal emlékezett meg nemzetközi finnugor kutatások nagy egyéniségeiről, közöttük az éppen 20 éve elhunyt zsirai Miklósról, a hazai finnugor nyelvészeti-történeti-néprajzi kutatások egyik legjelentősebb személyiségéről. a kongresszus résztvevői egyperces néma felállással adóztak a jeles finnugor kutatók emlékének.

» tudományágainkban egyre több a jólképzett fiatal kutató - mondta a továbbiakban. elmondhatjuk, hogy a finnugor kutatások terén valóságos nemzedékváltás előtt állunk. mind többen vannak azok a fiatalok, akik a nagy elődök és a mai nemzedék munkáját nemcsak folytatni kívánják, hanem továbbfejleszteni is képesek. legfőbb törekvésünk, hogy az eddigi eredmények és az értékes hagyományok teljes tiszteletben tartásával, közös munkával adjunk új lendületet a további kutatásoknak.

/folyt. köv./

- 8 -

bb 6. /ortutay gyula.... folyt./ bh

a nemzetközi és a hazai szakmai közvélemény elképzeléseinket kezdetől fogva támogatta. különösen nagy segítséget kaptunk ebben a munkában a finn és a szovjet nemzeti bizottságoktól, a tallinni kongresszus szervezőitől, a svéd, a német és a francia kollégáktól is. az évekig tartó, széles körű nemzetközi előkészítés után most ismét közös munkára ültünk össze, amely minden bizonnyal termékenyítő hatása lesz. a kulturális programok és a vidéki kirándulások során pedig tapasztalni fogják, hogy hazánk, az egész ország várta önöket és élénk figyelemmel kíséri munkánkat. /mti/

-.-

bb 7. erdey-gruz tibor köszöntője

t mir gk zs bh hgy

1975. szeptember 9.

rendelkezésre bocsátjuk erdey-gruz tibornak, az mta elnökének köszöntőjét, amely a iv. nemzetközi finnugor kongresszus keddi ünnepi megnyitó ülésén hangzik el. keretet később adunk, embargó: feloldásig!

x x x

tudósaink - hangsúlyozta - régtől fogva nagy gondot tanulóanyagok anyanyelvünk eredetét és annak a finnugor nyelvhasználatnak a múltját, nyelvi törvényszerűségeit, amelyből a magyar nyelv ered. voltak közöttünk, akik kutatásaikat kiterjesztették arra a távoli múltra is, amelyben a finnugor nyelvcsalád népeinek és nyelveinek utjai még nem váltak el teljesen egymástól. ezért is üdvözljük örömmel azt, hogy e kongresszusok - tematikájukat tekintve - egyre inkább komplex jellegűek és a nyelvtudományon kívül egyre elmélyültebben, kiterjedtebben foglalkoznak a finnugor népek történetével, régészeti leleteivel, zenéjével, folklórával, sőt ujabban irodalmával is.

meggyőződésünk, hogy a finnugorisztika egységes szemlélete - az egyes részterületek eredményeinek megismerése és szintetizálása - igen hasznos valamennyi tudományág számára. bizonyára ez is hozzájárult ahhoz, hogy az utóbbi években világszerte megnőtt a tudósok érdeklődése e sajátos tudományág iránt. ezt tanúsítja a most megnyitott iv. nemzetközi finnugor kongresszus résztvevőinek nagy száma is. hisszük, hogy a kongresszus tanácskozásai jelentősen hozzájárulnak ahhoz, hogy még jobban megismerjük és megértsük népeink múltját, nyelveinek történetét, fejlődési törvényszerűségeit.

/mti/

- 9 -

bb.8. miniszteri rendelet az építőipari munkahelyek vezetőinek feladatairól - irányelvek az ágazati művezetők jogairól és kötelelességeiről

i/sb/be/ie/ra hgy

1975. szeptember 9.

az építésügyi- és városfejlesztési miniszter új rendeletben szabályozta az építésvezetők, főépítésvezetők feladatait, e munkakörök betöltésének feltételeit. a rendelet e vezetői munkakörök betöltésének feltételi között a különböző szakmai, iskolai végzettségen túl külön feltételként írja elő, hogy a megkövetelt szakmai gyakorlatnak legalább 50 százalékát közvetlenül az építési munkahelyen kell eltölteni. korábban pusztán tervezőirodai szakmai gyakorlat is elegendő volt arra, hogy a megfelelő képességgel rendelkező szakember építésvezető vagy főépítésvezető legyen, pedig e munkakör ellátásához sok egyéb szakmai, vezetési tapasztalat szükséges, amit csak közvetlenül az építési munkahelyen lehet megszerezni. az új feltétel egyúttal azt is lehetővé tette, hogy a különböző szakiskolai végzettségtől függően kétharmadára, felére csökkenjen a munkakör betöltéséhez szükséges - előírt - szakmai gyakorlat ideje.

új vonás, hogy most már nemcsak az állami vállalatoknál, hanem az építőipari szövetkezeteknél is építésvezetőt kell megbízni az építkezés irányításával, vezetésével. így a szövetkezeteknél is magasabb szakmai követelményeknek kell megfelelniük az építési munkahelyek vezetőinek. a rendelet szabályozza az építésvezető irányításával dolgozó munkavezető - művezető - főmunkavezető alkalmazásának szakmai, képesítési feltételeit is. ugyanakkor előírja, hogy a vállalatok a főépítésvezető, az építésvezető, a főmunkavezető és a munkavezető, valamint az építési munkahely vezetésével megbízott személy jogait és kötelezettségeit ügyrendben, illetve szervezeti és működési szabályzatban írják elő.

az új rendelet a kihirdetéssel hatályba lépett, s ugyanakkor a művezetők jogainak és kötelezettségeinek vállalati szabályait összefoglaló ügyrend kidolgozását ágazati irányelvek kiadásával segítette az építésügyi- és városfejlesztési miniszter. az irányelvek három fejezetben foglalják össze a művezetők munkakapcsolataiban, munkahelyi tevékenységében követendő célokat, feladatokat, jogokat és kötelezettségeket. nagy figyelmet szentelnek a munkahelyi demokrácia gyakorlásában, fejlesztésében ellátandó feladatoknak is. az irányelvek az építésügyi ágazat sajátos követelményeinek megfelelően teljes körűen, tehát az építőiparban, az építőanyagiparban és a kommunális szolgáltató vállalatoknál - ingatlankezelő, köztisztasági, kéményseprési, kertészeti, díjbeszedési stb. vállalatoknál - foglalkoztatott művezetők feladatait részletesen taglalják, s lehetővé teszik, hogy a vállalatok az ügyrend kidolgozásánál figyelembe vegyék a helyi körülményeket, s annak megfelelően készítsék el az érvényes szabályzatokat./mti/

8.05/ra

-10-

bb.9. térelváltó a fertő-tői nádból

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

egy millió négyzetméter nádat dolgoznak fel az idén a fertőszentmiklósi nádgazdasági vállalatnál. a nádból térelváltókat, látásgátlókat és tetőfedőket szőnek az építőipar számára abból az alapanyagból, amelyet 30 hektáron arattak le tavaly ősszel a fertő-tó, a barbacsi tó, dunaszeg és a duna-delta környékén. a szövést 29 géppel végzik. az elmúlt három évben 15 korszerű nádszövőgépet vásároltak, ezekkel finoman szövött anyagot tudnak előállítani. az idén összesen 1100 vagon szövet készül a vállalatnál, ennek nagy részét exportálják./mti/

.-.

bb.10. tatárjáráskor elpusztult településre bukkantak - hét év után befejeződtek a szabolcsi árpádkori régészeti ásatások

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

1969-ben - elsőként az országban - az egykori honfoglaló vezérről, szabolcseről elnevezett kisközségben kezdődött az az országos régészeti kutatómunka-sorozat, amelynek célja az árpádkori nemzetségtől és ispánsági székhelyek archeológiai feltárása volt. a program során még további öt helyen kezdték meg az országban a régészeti munkákat. a szabolcsi volt a legkorábbi és itt fejeződött be a leghamarabb a kutatás. a most véget ért, hét évre visszatekintő munka eredményeiről dr. németh péter, régész, a nyíregyházi jósa andrás megyei múzeum igazgatója, az ásatások irányítója elmondta: a nemzeti múzeum, a magyar tudományos akadémia régészeti intézete és a jósa andrás megyei múzeum régészeinek együttes munkájával az ásatások első éveiben a szabolcsi honfoglaláskorabeli földvár építésének módszereiről és koráról nyertek értékes adatokat. az öt katasztrális holdon elterülő, 10-25 méter magasú építményt minden kétséget kizáróan a x. században élt elődeink építették. a sáncok átvágásával a kutatók képet nyertek arról is, hogy a földből épült várat gerendaszerkezetekkel erősítették meg. a földvár belsőjében feltárt két kőalapozású kut és a csaknem 100 köbméteres víztároló azt bizonyította, hogy őseink a földvár sáncai között felkészültek az esetleges ellenséges támadások visszaverésére.

/folyt.köv./

8.15/ra

-11-

bb.10. / tatárjáráskor ... folyt./ra

belső ásatással megállapították a földvár közelében álló templom - amely az alföld egyetlen ilyen építményben maradt, tizenegyedik századi temploma, s amelyet I. István építtetett - eredeti alaprajzát.

a két építmény szomszédságában a régészek egy, a tatárjáráskor elpusztult település-kifalud - nyomait fedezték fel. az itt lelt használati eszközök - kések, sarkók, pénzérmék -, épületmaradványok bizonyítják, hogy a honfoglalók leszármazottai éltek e településen. feltárták a várnépek temetkezési helyét is. hét év alatt összesen több mint 400 sirt találtak s nem egyben olyan értékes leleteket, amelyek utalnak az itt élt őseink szokásaira, életére.

a most befejeződött régészeti kutatás tudományos eredményeiről az akadémiai könyvkiadó gondozásában a közel-jövőben megjelenő könyv közül részletes ismertetést. a medicina könyvkiadó pedig ugyancsak a jövő évben a „régészeti kalandozások Magyarországon”, című sorozatában adja ki a hét év ásatásainak krónikáját./mti/

--

bb.11. háromszáz fürtöt érlel a pécsi szőlőfa

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

pécs élő műemléke - az ország legöregebb szőlőtőkéje - rekord-termést hozott az idén. az évszázadok során fává terebélyesedett rosamenna di vacca tőke mintegy háromszáz kisebb-nagyobb fürtöt érlel, akad közöttük emberfej-nagyságu is.

a szőlő-matuzsálem a mecsek oldalában lévő kulich gyula-utca egyik ódon kis házának udvarán virul. a kőkeretes kapun a lakóház elkészültének dátuma olvasható: 1781. feljegyzés tanuskodik róla, hogy az építkezéskor nagy gondal óvták az öreg szőlőfát, amelynek már akkoriban csodájára jártak az emberek. ennek alapján 250-300 évre becsülik a tőke korát, sőt egyes vélemények szerint már a török hódoltság idején is ott állt a középkori városfal oltalmában. rendkívüli vitalitására jellemző, hogy átvészelt minden bajt és betegséget, s ma is minden évben bő termést hoz.

/folyt.köv./

8.25/ra

-12-

bb.11. / háromszáz ... folyt./ra

az idő súlyától elgörbült törzs négy méter és a belőle elágazó leghosszabb hajtás további hét-nyolc métert tesz ki. üdezölt lombja teljesen befedi a kis ház udvarát. roppant gyökérzettel rendelkezik; a számítások szerint körülbelül ezer négyzetméterre terjed ki az udvar, a kert, a ház, az utca alatt. pécs város tanácsának végrehajtó bizottsága nemrégiben természetvédelmi értéké nyilvánította, mint a mecsek legidősebb kultúrvénységét. pontos leírás készült róla és a szakemberek figyelemmel kísérik a védett szőlőfa sorsát.

az idei év időjárása - úgy látszik - kedvezett a sokat megért és még mindig életerős tőkének, s dus természettel örvendeztette meg gondos gazdáit. a piros színű fürtök lassan érnek, igen későn - november elején - kerül sor a szüretre./mti/

--

bb.12. szinesedik a mátra

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

szinesedik a mátra - a mintegy százezer hektárnyi erdő napról napra több színben pompázik. az idén a szokottnál mintegy három héttel később jelentek meg a hervadás jelei. az erdő lombjai sokáig tartották egyöntetű zöld színüket. csak az utóbbi napokban bekövetkezett erős hőingadozás és esőzés idézte elő a most már hamisítatlan őszi hangulatot. a hőmérséklet a hegyek között éjszakánként tíz fok alá süllyedt. a parádi völgyben és eger környékén a gesztenyefák leveleit néhány nap alatt sárgásbarnára festették a hűvös éjszakák. rozsdaszínű foltok tarkítják az erdőket is. az erdei hársfák, a nyárfák, a gyertyánok és az akácok több helyen sárga ruhát öltöttek. az erdő látványos színeit gazdagítja a csipkebokrok és a galagonyák élénkpiros termése, sok helyen pedig őszi virágok tarkítják az erdei tisztásokat.

érdekes módon az erdők színváltozása az alacsonyabb hegyvidékeken tapasztalható, ahol a hőmérséklet ingadozása erősebb. a hegyek teteje még mindenhol üdezőld./mti/

--

8.30/ra

-13-

bb.10. / tatárjáráskor ... folyt./ra

belső ásatással megállapították a földvár közelében álló templom - amely az alföld egyetlen ilyen épségben maradt, tizenegyedik századi temploma, s amelyet i.istván építtetett - eredeti alaprajzát.

a két építmény szomszédságában a régészek egy, a tatárjáráskor elpusztult település-kifalud - nyomait fedezték fel. az itt lelt használati eszközök - kések, sarkók, pénzérmék -, épületmaradványok bizonyítják, hogy a honfoglalók leszármazottai éltek e településen. feltárták a várnépek temetkezési helyét is. hét év alatt összesen több mint 400 sirt találtak s nem egyben olyan értékes leleteket, amelyek utalnak az itt élt őseink szokásaira, életére.

a most befejeződött régészeti kutatás tudományos eredményeiről az akadémiai könyvkiadó gondozásában a közel-jövőben megjelenő könyv közöl részletes ismertetést. a medicina könyvkiadó pedig ugyancsak a jövő évben a „régészeti kalandozások Magyarországán,, című sorozatában adja ki a hét év ásatásainak krónikáját./mti/

..-

bb.11. háromszáz fürtöt érlel a pécsi szőlőfa

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

pécs élő műemléke - az ország legöregebb szőlőtőkéje - rekordtermést hozott az idén. az évszázadok során fává terebélyesedett rosamenna di vacca tőke mintegy háromszáz kisebb-nagyobb fürtöt érlel, akad közöttük emberfej-nagyságu is.

a szőlő-matuzsálem a mecsek oldalában lévő kulich gyula-utca egyik ódon kis házának udvarán virul. a kőkeretes kapun a lakóház elkészültének dátuma olvasható: 1781. feljegyzés tanuskdok róla, hogy az építkezéskor nagy gondal óvták az öreg szőlőfát, amelynek már akkoriban csodájára jártak az emberek. ennek alapján 250-300 évre becsülik a tőke korát, sőt egyes vélemények szerint már a török hódoltság idején is ott állt a középkorivárosfal oltalmában. rendkívüli vitalitására jellemző, hogy átvészelt minden bajt és betegséget, s ma is minden évben bő termést hoz.

/folyt.köv./

8.25/ra

-12-

bb.11. / háromszáz ... folyt./ra

az idő súlyától elgörbült törzs négy méter és a belőle elágazó leghosszabb hajtás további hét-nyolc métert tesz ki. üdezőlt lombja teljesen befedi a kis ház udvarát. roppant gyökérzetel rendelkezik; a számítások szerint körülbelül ezer négyzetméterre terjed ki az udvar, a kert, a ház, az utca alatt. pécs város tanácsának végrehajtó bizottsága nemrégiben természetvédelmi értéké nyilvánította, mint a mecsek legidősebb kultúrnövényét. pontos leírás készült róla és a szakemberek figyelemmel kísérik a védett szőlőfa sorsát.

az idei év időjárása - úgy látszik - kedvezett a sokat megért és még mindig életerős tőkének, s dus terméssel örvendeztette meg gondos gazdáit. a piros színű fürtök lassan érnek, igen későn - november elején - kerül sor a szüretre./mti/

..-

bb.12. szinesedik a mátra

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

szinesedik a mátra - a mintegy százezer hektárnyi erdőség napról napra több színben pompázik. az idén a szokottnál mintegy három héttel később jelentek meg a hervadás jelei. az erdő lombjai sokáig tartották egyöntetű zöld színüket. csak az utóbbi napokban bekövetkezett erős hőingadozás és esőzés idézte elő a most már hamisítatlan őszi hangulatot. a hőmérséklet a hegyek között éjszakánként tíz fok alá süllyedt. a parádi völgyben és eger környékén a gesztenyefák leveleit néhány nap alatt sárgásbarnára festették a hűvös éjszák. rozsdaszínű foltok tarkítják az erdőket is. az erdei hársfák, a nyárfák, a gyertyánok és az akácfák több helyen sárga ruhát öltöttek. az erdő látványos színeit gazdagítja a csipkebokrok és a galagonyák élénkpiros termése, sok helyen pedig őszi virágok tarkítják az erdei tisztásokat.

érdekes módon az erdők színváltozása az alacsonyabb hegyvidékeken tapasztalható, ahol a hőmérséklet ingadozása erősebb. a hegyek teteje még mindenhol üdezőld./mti/

..-

8.30/ra

-13-

bb.13. érdekes dokumentumok Lóczy Lajos hagyatékából

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

révfülöpon számos dokumentum került elő Lóczy Lajos, a nagy magyar geológus hagyatékából. a helytörténeti gyűjtők dr. szontágh tamásnak, a földtani intézet egykori igazgatójának családi hagyatékában őrzött iratok között Lóczy - kéziratokat és leveleket találtak. számos levél és képeslap került elő, amelyeket Lóczy Lajos írt külföldi utazásairól. megtalálták egy ünnepségen elhangzott beszéd kéziratát, amelyben Lóczy érdemeit méltatják, a dokumentumok között van Cholnoky Jenő egyik levele és a század elején élt több neves tudóstól származó levél is. a tárgyi emlékek közül Lóczy Lajos órája került a révfülöpi múzeum gyűjteményébe. /mti/

-.-

bb.14. belgyógyászati tömbbel bővül a szombathelyi markusovszky kórház

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

ujabb korszerű belgyógyászati tömbbel bővül a szombathelyi markusovszky kórház, ahol az ország egyik legnagyobb kórházrekonstrukciója folyik. az 1656 ágyas gyógyintézet egyik régi pavilonjából kialakuló belgyógyászatban 217 ágy és előadóterem kap helyet. a munka befejezése az év végére várható.

az 1966-ban megkezdett rekonstrukció elsősorban azért vált szükségessé, mert rendkívül kevés volt az ágyankénti alapterület. a zsúfoltság megrekesztette a fejlődést, a modern gyógyításhoz szükséges új osztályok kialakítását; pedig a kórház több osztálya nemcsak megyei, hanem területi jelleggel működik, a nyugati országhatártól egészen a balaton északi partja vonaláig vesz fel beteget. időközben a kórház elvállalta az ország első oktatókórháza tisztét, bekapcsolódott az orvosképzésbe, továbbképzésbe, s emiatt is halaszthatatlanná vált a korszerűsítés. eddig elkészült az urológiai, az ideg- elme, továbbá egy új belgyógyászati osztály. készül a központi műtőblokk és az intenzív osztály kivitelű terve. később átépítik a főépületet és gyermekgyógyászati tömb is létesül. megoldásra vár a kőjál, a kórbonctani osztály és a kórházi gyógyszerár elhelyezése is. /mti/

-.-

8.40/ra

-14-

bb.15. befejeződött a 7.sz.főutvonal aszfaltozása

vid/fm/ra cz

1975. szeptember 9.

a zalaegerszegi közúti építő vállalat gépesített brigádjai befejezték a 7.sz.főutvonal balatonkeresztur-Letenye közötti szakaszának aszfaltozását. a balatonkeresztur- nagykanizsa között körülbelül 25 éve épített új betonut felülete a megnövekedett forgalomtól erősen megkopott, sokhelyütt megtöredezett. ezért teljes hosszában aszfaltszönyeget húztak a betonra. nagykanizsa és Letenye között már korábban elvégezték ezt a munkát. a több mint 60 kilométeres utszakasz így teljes hosszában sima felületű, és biztonságosabb lett rajta a közlekedés egészen a letenyei határátkelő állomásig. az utfelújítás során messzebbre is néztek az utépítők: a nagy terhelést nem bíró hidak és átvezetők építése során azokat olyan szélességűre építették, hogy az esetleges autópálya kialakításakor a hidak megfeleljenek az új követelményeknek. /mti/

-.-

bb.16. fiatal szakemberek ünnepélyes fogadása a csepel művekben

t/ol/zsu/ra hgy

1975. szeptember 9.

a csepel művekben hagyományosan szeptemberben tartják a kezdő fiatal szakemberek fogadási ünnepségét. az idei utánpótlást, 472 fiatal szakmunkást illetve egyetemi, főiskolai végzettségű dolgozót ünnepélyesen fogadta kedden a tröszt vezérigazgatója. a bensőséges, és baráti légkörben lezajlott találkozóra meghívták a szülőket, a fiatalok közvetlen munkahelyi vezetőit, tanárait, a helyi társadalmi és politikai vezetőket is. a tröszt vezérigazgatója a gyáróriás multjáról, jelenéről tartott rövid ismertetőt, majd az elmúlt tanév eredményei, és a munkahelyi vélemények alapján értékes jutalomban részesítette a kiemelkedő eredményt elért szakmunkásokat.

az idén kezdő szakembereknek akiknek létszáma 70-nel haladta meg a múlt éveket - a vállalati igazgatók mutatták be új munkahelyeiket, és ismertették a vállalatok eredményeit, gazdasági terveit. hangsúlyozták: érdemes lelkiismeretesen dolgozni, mert a jó munkát a csepel művekben anyagilag és erkölcsileg egyaránt elismerik. /mti/

-.-

9.10/ra

-15-

Tó1015

bb 17. gáspár sándor hazaérkezett prágából

mm-ju hgy

1975. szeptember 9.

kedden reggel gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára vezetésével hazaérkezett prágából az a szakszervezeti küldöttség, amely részt vett a szakszervezeti világszövetség európai tagszervezetei képviselőinek tanácskozásán. a küldöttséget a keleti pályaudvaron földvári aladár, a szot elnöke fogadta. jelen volt dr. václav moravec, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

-. -

bb 18. halálos közlekedési balesetek

zs-ju hgy

1975. szeptember 9.

bükkszentkereszt határában, hollóstatón horváth lajos 37 éves gépkocsivezető, monori lakos a tehergépkocsit nem az ut viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, és egy kanyarban a három méter mély erdős területre borult. a baleset következtében a tehergépkocsi utasa volentér jános, 52 éves segédmunkás, gyulaházi lakos a helyszínen meghalt. három utasa könnyebben sérült meg. a tehergépkocsi vezetője ellen előzetes letartóztatásba helyezés mellett eljárás indult.

komárom és nagyigmánd között nagy istván, 21 éves ács nagyszentjánosi lakos személygépkocsijával gyorsajtás közben egy utkanyarban felborult, és egy személygépkocsi nekiütközött. a baleset következtében nagy istván utasai közül auer ferenc, 32 éves ács, baji lakos, olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. nagy zoltán 32 éves ács egyházaskeszi lakos súlyosan, nagy istván gépkocsivezető és még egy utas könnyebben sérült meg. a sérülteket kórházba szállították. az eljárás folyamatban van.

a békéscsabai vasútállomáson, egy tolatómozdony halálra gázolta knyihár andrás, 18 éves segédmunkás, helyi lakost. a felelősség megállapítására vizsgálat indult. /mti/

-. -

9.50/ju

10

- 16 -

bb.19. lakástűz a vii.kerületi kertész utcában

tm/ra cz

1975. szeptember 9.

hétfőn a reggeli órákban eddig még ismeretlen okból tűz keletkezett budapesten a vii.ker.kertész utca 35.szám alatt, erdélyi béláné iv.emeleti lakásában. a nagy erővel kivonult fővárosi tűzoltó egységek a mindkét szoba berendezéseire kiterjedt lakástűzzel vették fel a küzdelmet. a bútorokon kívül égtek az ajtók és az ablakok is. a tűzoltók gyors és szakszerű beavatkozással a tűz tovaterjedését meggátolták, és rövid idő alatt eloltották. az anyagi kár jelentős. a tűz keletkezésének okát bizottság vizsgálja. /mti/

-. -

bb 20. ,, nyitott kapuk hete,, dunaujvárosban

vid/kz-ju -cz

1975. szeptember 9.

,, nyitott kapuk hete,, kezdődött kedden dunaujvárosban, a fennállásának 20 éves évfordulóját ünneplő 316. iparitanuló intézetben. a hajdani növendékek, a mai tanulók szülei nagy számban látogattak el az iskolába. a jubiláló intézetben ezen a napon dokumentum-kiállítás nyílt az iparitanuló képzés 25. és az iskola fennállásának 20. évfordulója alkalmából, a tárlaton fényképekkel, makettekkel és a tanulók vizsgamunkáival szemléltették a 316. sz. iparitanuló intézet két évtizedes fejlődését. /mti/

-. -

bb 21. szedik az almát a nagyszentjánosi állami gazdaságban

vid/kz-ju -cz

1975. szeptember 9.

szedik az almát győr-sopron megye legnagyobb almatermő üzemében, a nagyszentjánosi állami gazdaságban. 210 holdon terem az ananász ranét, a jonatán és a starking. az alma szedésében segítenek a győri iskolák diákjai is. az almáskertek egy részén a jégverés miatt a minőség gyengébb a szokásosnál. a hibás gyümölcsöt almalének dolgozzák fel. ananász ranetből 12 vagonra, jonatánból és starkingből pedig 50 vagonra számítanak. ennek egy részét exportálják. /mti/

-. -

11.00/ju

10

- 17 -

bb 22. 60 új lakás épül dombóváron

vid/kz-ju -cz

1975. szeptember 2 9.

hatvan korszerű, új lakás építésének beruházási tervét hagyta jóvá keddi ülésén a dombóvári városi tanács végrehajtó bizottsága. több mint 23 millió forintos beruházás kivitelezését még az idén megkezdik. az utolsó lakásokat a jövő év utolsó negyedében adják át. /mti/

--

bb.23. magyar küldöttség utazott a szaloniki-vásárra

sl/mm/ra cz

1975. szeptember 9.

a 40. szaloniki nemzetközi vásár alkalmából kedden delegáció utazott görögországba kovács gyula külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével. a küldöttség részt vesz a vásár magyar vonatkozású eseményein és megbeszéléseket folytat a görög gazdasági élet vezetőivel a két ország közötti gazdasági és kereskedelmi együttműködés fejlesztéséről. a szaloniki nemzetközi vásáron, amelyen magyarország hagyományosan részt vesz, az idén nyolc külkereskedelmi és külkereskedelmi jogú iparvállalatunk mutatja be export-kínálatát, elsősorban gép- és műszeripari termékeit. /mti/

--

bb.24. cserbenhagyta áldozatát

zsu/ra cz

1975. szeptember 9.

ónód község határában hornyák lászló, 34 éves gépkezelő körömi lakos markológéppel elgázolta vigh miklós, 34 éves gépkezelő, ónódi lakos, segédmotoros kerékpárost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy az orvosi rendelőben meghalt. a munkagép vezetője a gázolás után a helyszínről segítségnyújtás nélkül elhajtott. a rendőrség elfogta, és előzetes letartóztatásba helyezés mellett indult ellene eljárás. /mti/

--

11.25/ra

-18-

bb.25. időjárásjelentés

ra cz

1975. szeptember 9.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 9-én 13.00 órakor:

a hőmérséklet kissé emelkedik.

az elmúlt napokban hűvös levegő árasztotta el közép-európát. a hűvös levegő nyugalombajutását követően a térség fölött nagy kiterjedésű leszálló légmozgású zóna alakult ki, melynek területén általában kives a felhő, a hajnali párásozástól és helyi ködképződéstől eltekintve száraz az idő. változékony, csapadékos időjárás továbbra is a brit-szigeteken és a skandináv-félszigeten, valamint a szovjetunió európai területén található, az ott örvénylő mérsékelt égövi ciklonok hatására. a kárpát-medence időjárását a következő 36 órában is a lassu, szárító hatású leszálló légmozgások határozzák meg.

hazánkban hétfőn már csak az ország keleti felén volt tartósabban felhős az ég, a dunántúlon általában 6-11 órán át sütött a nap. elszórtan még kialakult kisebb eső, de a ma reggel 7 óráig lehullott cspadék mennyisége seholsem haladta meg a 2 mm-t. a legmagasabb nappali hőmérséklet többnyire 17-22 fok között alakult. az élénk északias szél éjszakára mindenütt mérséklődött, így ma hajnalra szeszélyes területi eloszlásban 4-11 fokig hűlt le a levegő.

kedden délelőtt jobbra derült, száraz, idő volt az országban. a hőmérséklet 11 órára 16-18 fokig emelkedett. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 18,4 fok volt, a százéves átlagnál 0,1 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 mm, gyengén süllyed.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor síófoknál 21 fok volt.

várható időjárás szerda estig:

időnként kissé megnövekvő felhőzet, eső nélkül. mérsékelt, napközben a dunántúlon többfelé megélénkülő déli szél. a hajnali órákban erős párásozás, néhány helyen köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 6-11, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 20-25 fok között.

a duna vízállása budapestnél: 328 cm.
/mti/

--

12.35/ra

-19-

bb.26. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke szeptember 9-én
13 óráig:

ra se

1975. szeptember 9.

1. a kossuth kiadó kiadványai
2. gyermekellátási cikkek
3. költői estek
4. v. kerületi tanács vb ülése
5. losonczi beszéde
6. ortutay beszéd
7. erdey-gruz beszéd
8. építőipari miniszteri rendelet
9. térelváltató nádból
10. szabolcsi ásatások
11. a pécsi szőlőfa
12. szinesedik a mátra
13. lóczy lajos hagyatéka
14. belgyógyászati tömbbel bővül a szombathelyi kórház
15. befejeződött a 7-es ut aszfaltozása
16. fiatal szakemberek csepelen
17. hazaérkezett gáspár sándor
18. balesetek
19. lakástűz
20. nyitott kapuk hete dunaujvárosban
21. szedik az almát győr megyében
22. új lakások dombóváron
23. küldöttség a szaloniki vásárra
24. cserbenhagyás
25. időjárás
26. hirjegyzék

/mti/

12.40/ra

--

-20

Tóbit

bb.27. megkezdtek az üzemszerű termelést a kőbányai textil művek
uj sztb szövőgépei

t/ol/tm/ie/ra cz

1975. szeptember 9.

a kőbányai textilművek budapesti szövőgyárában kedden kezdte meg teljes kapacitással az üzemszerű termelést a vállalat gépi rekonstrukciójával munkába állt 35 uj sztb-berendezés. első szakasza ez annak a hosszabb távu programnak, amelynek során még sok ilyen, a szovjetunióból érkező automata szövőgépet helyeznek majd üzembe.

a nagyteljesítményű, mikrovetélős szövőgépek alkatrészeinek gyártásában csehszlovák, bolgár, lengyel és szovjet szakemberek mellett közreműködik a magyar könnyűipari gépgyártó vállalat szakgárdája is, az általuk gyártott alkatrészek ellenértékéért érkeznek hazánkba a korszerű gyártás igényeit magas színvonalon kielégítő, s jelentős munkaerő-megtakarítást is eredményező szövő berendezések.

a pamutiparban a pápai textilgyárban alkalmaztak először ilyen berendezéseket, s így a kőbányaiak az iparágon belül az országban másodikként helyeztek üzembe sztb gépeket, amelyeken különféle felsőruházati, bélés és farmer típusu anyagokat gyártanak.

az új gépek felszerelésével párhuzamosan a kőbányai szövődé- ben korszerűsítették a világítást, a klímaberendezéseket, kellemesebb munkakörülményeket teremtve a gépeken dolgozó szövőnők számára, akik előzőleg a hazai fésűsfonó gyárban ismerkedtek meg az új fajta berendezésekkel. az sztb szövőgépek két és félszer termelékenyebbek ugyancsak automata elődeiknél, s 12 sztb gép üzemeltetése csupán egy szövőnő közreműködését igényli.

egyébként a hazai textiliparban ez év végére már csaknem 500 sztb berendezés vesz részt a termelésben, s számuk-a tervek szerint - 1980.végéig meghaladja az 1500-at./mti/

--

12.50/ra

-21-

Tóbit

bb.28. kőolajtermék elosztó telep épül vépen

vid/kz/ra cz

1975. szeptember 9.

kőolajtermékeket elosztó központi telep épül a szombathely melletti vép községben. az 1800 köbméter kőolajtermék tárolására alkalmas telep a község vasútállomásához iparvágányon csatlakozik. elsősorban a vas megyei nagyfogyasztókat, az áfor telepeket, szolgálja ki főként benzinnel, gázolajjal, fűtőolajjal, de egyéni vásárlók igényeit is kielégíti. a telep 1977-ben készül el, s nyílik meg./mti/

-. -

bb.29. ősváros a hegyoldalban - újabb leletek a velem-szentvidi feltárásoknál

vid/kz/ra cz

1975. szeptember 9.

tömegével kerültek felszínre a kőszeghegyaljai velem-szentviden folyamatban lévő régészeti feltárás során egy ősi bronzkori város emlékei. a görög és délolasz településekhez hasonlóan teraszosan egymás fölé épített rakott kő házakból s a hegytetőn emelkedő fellegrvából álló település az európai bronzkor hajdan ismert székvárosa volt. az évezred fordulóján épült kohójába a korabeli európa legfontosabb kereskedelmi utvonala, a szombathelyi romkertben is feltárt borostyánkő uton, érkezett az alpokból az érc s a megmunkált, kész bronzáru ezen jutott el a piacokra. rengeteg bronz kőhó és megmunkáló szerszámmaradvány, bronz tárgy idézi az ősi város hétköznapjait, az ott élt emberek munkáját.

a több éve tartó feltárás jóvoltából egyre jobban kitarulkozik a város szerkezete. kivehető a kereskedő-, a kézműves- és a lakónegyed, valamint az utrendszer.

az idei esztendőre tervezett ásások rövidesen befejeződnek az őszi időjárás beköszöntével. jövőre és azután folytatódik, hogy minél többet megtudjon a tudomány az európai kultúra e bölcsőjéről. a tervek szerint szabadtéri muzeumként mutatják majd be az érdeklődőknek a hegyoldalban feltároló ősváros maradványait.

/mti/

-. -

13.00/ra

1341

-22-

bb.31. megkezdődött a iv.nemzetközi finnugor kongresszus

t/ms/mir/gk/zs/ra cz

1975. szeptember 9.

kedden a mémosz székházában nagyszámu hazai és 24 országból érkezett csaknem ezer külföldi részvevő jelenlétében megnyitották a iv. nemzetközi finnugor kongresszust.

az ünnepélyes megnyitáson részt vett és az elnökségben foglalt helyet losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kongresszus fővédnöke, továbbá dr.orbán lászló kulturális és dr.polinszky károly oktatási miniszter, dr.kornidesz mihály, az mszmp központi bizottsága tudományos, kulturális és közoktatási osztályának vezetője, és erdey-gruz tiber a magyar tudományok akadémia elnöke. ugyancsak az elnökségben foglalt helyet lauri posti, a finn köztársaság minisztere, a kongresszuson részt vevő finn küldöttség vezetője, kustaa vilkuna professzor, a kongresszus nemzetközi bizottságának finn alelnöke és a.p.okladnikov akadémikus, a szovjet delegáció vezetője. jelen volt a megnyitáson a diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

↳ magyarok

↳ közoktatásügy

a kongresszust ortutay gyula akadémikus elnöki megnyitója vezette be.

/ortutay gyula megnyitó beszédét mai bb.6-os kiadásunkon közöltük az embargót feloldjuk !/

ezután losonczi pál emelkedett szólásra.

/losonczi pál beszédét mai bb.5-ös kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk !/

az elnöki tanács elnökének nagy tetszéssel fogadtott beszéde után erdey-gruz tiber mondott üdvözlő szavakat.

/erdey-gruz tiber beszédét mai bb.7-es kiadásunkon közöltük, az embargót a következő javítással feloldjuk !/:

a beszéd 2.-3.sorában a szöveg helyesen :

„„„„„ annak a finnugor nyelvcsaládnak a multját...„„„„

a külföldi vendégek részéről elsőnek lauri posti miniszter, a finn delegáció vezetője köszöntötte a kongresszust, majd a szovjet küldöttség képviselőjében b.a.szerebrennyikov akadémikus mondott üdvözlő szavakat.

a tudományos program benkő lóránd akadémikus „az élő nyelvi mult„ című előadásával kezdődött./folyt.köv./

13.10/ra

1345

-23-

bb.30. új óvodát avattak herenden

vid/kz/ra cz

1975. szeptember 9.

új óvodát avattak kedden herenden. a gyermekintézményt a porcelángyár épített 4,5 millió forintos költséggel. a kalakításához a gyár dolgozói több mint ezer óra társadalmi munkával járultak hozzá. az új óvodában 100 gyermeket tudnak elhelyezni./mti/

bb.32. ünnepélyesen fogadták a pályakezdőket a Lenin kohászati művekben

vid/kz/ra cz

1975. szeptember 9.

mintegy négyszáz fiatal szakmunkás, szakközépiskolát, főiskolát és egyetemet végzett szakember áll munkába az idén a Lenin kohászati művek üzemeiben. a pályakezdőket kedden diósgyőrben ünnepélyes külsőségek között fogadták a nagyüzem vezetői. a már hagyományos, fogadáson dr. szepelfeld sándor vezérigazgató helyettes köszöntötte a fiatalokat, s egyben tájékoztatta is őket a vállalat életéről, feladatokról, terveiről.

a fiatalok nevében várkony józsef villanyszerelő szakmunkás köszönte meg a fogadást. ezután a miskolci bartók béla művelődési központ és a miskolci nemzeti színház művészei szórakoztatták az ünnepség résztvevőit./mti/

felhasználható 19 órától!

bb.33. hajduságiak budapestben - új kezdeményezés a népfrontmunkában

i/pr/s/zs/ra cz

1975. szeptember 9.

háromszáz hajdu-bihar megyei ipari munkás, mezőgazdasági dolgozó érkezett kedden budapestre: az országrész küldöttei két napig a főváros vendégei. a látogatás új kezdeményezés, munkaforma a népfront-mozgalomban: a hazafias népfront országos tanácsa első ízben teremtett lehetőséget arra, hogy egy megye képviselői a fővárossal ismerkedjenek, s munkás-paraszt találkozókon ugyanakkor saját életükről beszéljenek, friss hírekkel szolgáljanak országrészüik gazdasági, termelési eredményeiről, gondjairól.

/folyt.köv./

13.25/ra

-24-

bb.33. / hajduságiak... folyt./ra

sem a hajdusági tsz-ek, állami gazdaságok, sem a megyei üzemek nem engedhették el két napnál hosszabb időre legjobbjait - a „delegátusi, megbízatást jól végzett munkával kellett kiérdemelni - ezt a két napot azonban igyekeznek jól hasznosítani. az érkezés napjának java részét az országos mezőgazdasági kiállításon, vásáron töltötték, majd sajátos fórumon vettek részt: „el-származottaikkal, „ a megye jeles szülőtteivel találkoztak. így földijeikkel beszélgettek, mégis országos politikáról, sőt határainkon túli eseménykről váltottak szót, hiszen a találkozó vendégei között ismert politikai, gazdasági vezetők, közéleti személyiségek voltak.

Vagyánaki

szerdán a házigazda szerepét a magyar hajó- és darugyár dolgozói veszik át: egésznapos gyárlátogatásra, eszmecsereére hívták meg a hajdu-bihar megyeieket./mti/

bb.34. közlekedési balesetek

s/ra cz

1975. szeptember 9.

szedlák józsef 34 éves segédmunkás, budapesti lakos békásmegyeren az országut 23. szám előtti utkanyarban motorkerékpárjával az uttest szélén lévő védőkorlátnak ütközött, és felborult. olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a helyszínen meghalt. az elsődleges adatok szerint szedlák józsef nem az utviszornak megfelelő sebességgel vezette motorkerékpárját.

xiii.kerület gyöngyösi ut 38. szám előtt egy 4-es jelzésű autóbusz egy utmenti fának ütközött. a baleset következtében az autóbusz utasai közül lakatos tiborné 28 éves szövőő, budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes és további 12 utas és a busz vezetője könnyű sérülést szenvedett. az elsődleges adatok szerint a busz egyik kerekén menet közben defektet kapott. a baleset körülményeinek tisztázására a rendőrség szakértő bevonásával folytatja a vizsgálatot./mti/

13.35/ra

-25-

bb.36. kiállítás a szovjet lakás- és középületépítésről - sajtótájékoztató a bemutatóról

t/sb/gg/ie/ra cz

1975. szeptember 9.

Évente 2.300 000 új lakást ad át a dolgozóknak a szovjet építőipar, - mondotta Szergej Georgievics Zmeul, a szovjetunió lakás- és középületépítő állami bizottságának első elnökhelyettese kedden, a szovjet kultúra és tudomány házában tartott sajtótájékoztatón, amelyen a szovjetunió lakás- és középület építéséről rendezett kiállítást ismertette. a szerdán megnyíló bemutatón 36 nagyméretű tábló - sok képpel, rajzzal - és több makett dokumentálja a szovjet építőiparnak a háború óta elért fejlődését, eredményeit. a bemutató tulajdonképpen jubileumi kiállítás is, hiszen kapcsolódik a fasizmus felett aratott győzelem 30. évfordulójához, felvázolva azt a három évtizedes utat, amelyet a szovjet építőipar tett meg a lakó- és középületeket ért súlyos háborús károk nyomainak eltüntetésében, új városok építésében. a több mint 300 házgyárral ellátott, korszerűen felszerelt szovjet építőipar most évente több mint 20 új várost épít, elsősorban szibériában, de az ország más területein is

az új lakások 40-45 százalékát adják a szovjet házgyárak, amelyek közül több mint 20 már nem fal-paneleket, hanem egész lakásokat, lakásrészeket tartalmazó térelemeket gyárt. a panelekkel és a téglával dolgozó építkezések is használnak előregyártott liftakészülékeket, konyha, személtároló, stb - térelemeket. a régebbi házgyárak mintegy 25 százalékában rekonstrukcióval fejlesztették, korszerűsítették a berendezéseket és a termékeket. a házgyári építésmód kiegészítésére fejlesztik a csuszózsals és az alagutzsals építési módszert. így a szovjetunió déli körzeteiben, a földrengészónákban különösen kedvező az alagutzsalszatos építés. európai és amerikai tapasztalatok alapján most a korábbinál jóval nagyobb figyelmet fordítanak a faelemek, panelek alkalmazásának fejlesztésére, hiszen az ország sok fával rendelkezik s ez a módszer különösen előnyös szibéria és jakutia területein. fontos fejlesztési feladat az acélszerkezetes és a könnyűszerkezetes építési módszer elterjesztése is, s e technológiának magyarországi eredményeit is figyelemmel kísérik, tanulmányozzák a szovjet szakemberek.

sz.g.zmeul elmondotta, hogy kölcsönösen előnyös és szoros együttműködési kapcsolatok alakultak ki a magyar és a szovjet építőipari szakemberek, vállalatok, intézetek között. azon túl, hogy a szovjetunió szállított házgyári berendezéseket magyarországra, együttműködnek technológiai fejlesztésben is. fontos feladatnak tartják, hogy változatosabbá tegyék a házgyári lakótelepeket, tehát a tömeggyártás se eredményezzen egyhangú, monoton városképet. így a tervezésfejlesztési és típustervező intézet és a szovjetunió központi lakásépítési kísérleti tervező és kutató intézete most készítette el közös ajánlását a házgyári lakóházak, városrészek, változatosabb építésének lehetőségeiről, módszereire.

/folyt.köv./

14.00/ra

-26-

bb.36. / / kiállítás a ... folyt./ra

a kiállítás - amelyet október 5-ig tekinthetnek meg az érdeklődők a szovjet kultúra és tudomány házában - újabb alkalmat nyújt a magyar és a szovjet szakemberek tapasztalatcseréjére. ennek érdekében a bemutató megnyitása után kétnapos lakás- és középület-építési szimpoziумot tartanak, s ezen a találkozón, továbbá vidéki városokban is szovjet szakemberek ismertetik a korszerű lakásépítési technológiákat, épület- és lakástípusokat./mti/

bb.35. indiai mezőgazdasági és öntözésügyi küldöttség érkezett hazánkba

tm/ie/ra cz

1975. szeptember 9.

Jaggiwan Ram mezőgazdasági és öntözésügyi miniszter vezetésével kedden indiai mezőgazdasági és öntözésügyi küldöttség érkezett hazánkba. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. Romány Pál mezőgazdasági és ételmezésügyi miniszter, Breinich Miklós, az országos vízügyi hivatal elnökhelyettese. jelen volt K.P.S.Menon, az indiai köztársaság budapesti nagykövete.

bb.37. nemzetközi erdészeti kollokvium szolnokon

vid/kz/ra cz

1975. szeptember 9.

nemzetközi erdészeti kollokvium nyílt Lengyel, bolgár és magyar szakemberek részvételével kedden szolnokon. a kétnapos tanácskozást, amelynek témája a fa szerepe a jövő nyersanyag és energia-gazdaságában dr. Gergely István a szolnok megyei pártbizottság első titkára, a mtesz társelnöke nyitotta meg, majd megkezdődtek az előadások. az elhangzottakból kitűnt, hogy a népgazdaságon kiemelt helye és szerepe van az erdő és fagazdálkodásnak. az ország erdőterülete a felszabadulás óta tervszerűen és erőteljesen nőtt, s már csaknem félmillió hektárral nagyobb mint harminc évvel korábban. az élőfakészlet tömege 1980-ra eléri a 200 millió, az ezredfordulóra pedig a 205 millió köbmétert.

a tervszerűen növelt erdőterület és fakészlet sürgeti a hazai faipar gyorsabb ütemű és nagyobb arányú fejlesztését. megvan a feltétele annak is, hogy hazánk intenzívebben bekapcsolódjon a nemzetközi faáru kereskedelembé. államunk az ötödik ötéves tervben jelentős erőfeszítéseket tesz az erdőgazdálkodás és a fafeldolgozóipar komplex, arányos fejlesztésére. az állami erőforrások ésszerű felhasználására fel kell készülniük az erdőgazdálkodóknak, a feldolgozóknak egyaránt. érvényt kell szerezni a korszerű, a kor követelményének megfelelő közgazdasági szemléletnek, egyre nagyobb teret követel a korszerű üzem- és munkaszervezés, a gazdaságosság. ehhez tudományos értékű segítséget is kapnak a gyakorlati szakemberek. a kollokvium résztvevői az elsőnap előadások után megtekintették a tiszai bútortipari vállalat szolnoki gyáregységét, a város nevezetességeit./mti/

14.10/ra

-27-

bb 38. mezőgazdasági kiállítás

jf/tm-ju ie -cz

1975. szeptember 9.

sajtótájékoztatók

Kedden kedvezett az időjárás a mezőgazdasági kiállítás látogatóinak, napsütéses, tiszta idő köszöntötte a dobi István uti vásárvárosba érkező fővárosi és vidéki vendégeket.

Ezen a napon több sajtótájékoztatóra került sor. a traktor-export szovjet külkereskedelmi egyesülés képviselői arról számoltak be az újságíróknak, hogy 1975-ben mintegy 40 millió rubel értékű traktort és mezőgazdasági gépet szállítottak Magyarországra. az egyesülés ugyanakkor hazánkban vásárolt egész sor nagy teljesítményű gépet és mezőgazdasági felszerelést, s ennek eredményeképpen a traktor-export idei magyarországi árucseréforgalma elérte a 70 millió rubelt. a következő tervidőszakban, 1976-80 között tovább bővül az együttműködés, öt év alatt mintegy 500 millió rubeles forgalomra számít a traktor-export, amely eddig is a magyar mezőgazdasági géppáállomány jelentős hányadát adta. a hazánkban alkalmazott 13.000 kombájn 95 százaléka szovjet gyárakból került ki, és a traktorpark kétharmadát is a baráti ország jó hírű erőgépei teszik ki. az v. ötéves terv időszakában nagyobb sorozatban kerül be az országba a szovjet nehéztraktorok néhány típusa, például a k-701-es erőgép, amely 300 lóerős teljesítményre képes, és a t-150k mintájú vontató, amely a 150 lóerős gépek osztályában bővít majd a választékot. a sajtótájékoztatón a szovjet szakemberek bejelentették, hogy a szovjet külkereskedelem a következő tervidőszakban a magyar mezőgazdaság nehéztraktor-igényét teljes egészében kielégíti.

a traktor-export egyébként 80 országba szállít, a kivitel háromnegyed része a kelet-országokba irányul, mégpedig többnyire szakosítás, illetve kooperáció keretében, ami növeli a szállítások jelentőségét.

Keserü János, az állattenyésztési kutató intézet igazgatója arról tájékoztatta az újságírókat, hogy az utóbbi öt évben három kutató-intézet, 19 egyetemi-főiskolai tanszék foglalkozott állattenyésztési kutatással, a kutatóhelyek száma elérte a 36-ot. a szakemberek 500 témát vizsgáltak meg, 400 tudományos feladat vizsgálata befejeződött.

/ folyt. köv. /

14.15/ju

- 28 -

15²⁰g

bb 38. / mezőgazdasági 1. folyt./-ju

a kísérletek jó eredménnyel jártak, amit az is bizonyít, hogy az üzemekben széles körben terjednek el az újabb technológiák, egyebek között az iparszerű szarvasmarha-, és sertés-tenyésztési komplex rendszerek, valamint az egyéb állatfajok tartására szolgáló nagyüzemi módszerek. az állattenyésztési kutatók is hozzájárultak ahhoz, hogy a huszfogyasztás minden eddiginél magasabb színvonalat ért el az országban. a következő tervidőszakban folytatják a már megkezdett munkát, de az eddiginél több alapkutatót irányoztak elő, tekintettel arra, hogy az elmúlt években a gyakorlati gazdák sürgető igényei miatt az alkalmazott kutatás aránytalanul gyorsan fejlődött. a következő tervidőszakban a hazai állattenyésztési kutatást az eddiginél szorosabban hozzákapszólják a termelési rendszerekhez, ahol megfelelő szakmai és technikai bázis alakult ki. a szarvasmarhakupaták fő célkitűzése, egyértelmű választ adni arra a kérdésre, hogy a hazai körülmények között a marhahus-termelésre specializálódó üzemek milyen tenyésztéssel, valamint tartási és takarmányozási módszerrel érhetik el a legjobb eredményeket. tovább tökéletesítik a speciális tejtermelő ágazat technológiáit és módszereit, a sertés-kutatók folytatják a hibridsertések előállítására indított programot.

x x x

„jó étvágyu”, a mezőgazdasági kiállítás, a vendégsereget 36 étterem, büfé és étel-miszer-eláruló üzlet szolgálja ki. a legnagyobb közönségellátó vállalat a kőbányai közért, hét egységben több mint száz eladó szolgálja ki a vendégeket. igen kelendő a grillsirke, amelyet hat modern grillsütőben készítenek, naponta 800-1000 sültcsirkét adnak el. 15-18 ezer adag hurka és kolbász is elkel, sörből és üdítőitalból a napi fogyasztás eléri a 20 ezer palackot. hét nap alatt a vendégek több mint egy vagon édességet vásároltak. a legkeresettebb vásárcikk az óriás-kifli, naponta tízezer kerül ki a kiállításra, és ez el is fogy. természetesen a közért vállalat mellett az egyéb vendéglátó egységek is nagy forgalmat bonyolítanak le, tájjellegű ételekből naponta 3000-3000 adagnyi fogy el.

/ folyt. köv. /

14.25/ju

- 29 -

15²⁰g

bb.39. a nemzetközi újságíró szervezet mezőgazdasági újságíró klubjának vezetősége somogyban

vid/kz/gné/ra cz

1975. szeptember 9.

hazánkban tartja ülését a nemzetközi újságíró szervezet mezőgazdasági újságíró klubjának vezetősége. ebből az alkalomból tanulmányozza a magyar élelmiszertermelés helyzetét és eredményeit, továbbá a mezőgazdaságban dolgozók életkörülményeit, a klub vezetősége szerdán somogy megyébe érkezett, hogy megtekintse többek között a balatonboglári állami gazdaságot. a tanulmányut tapasztalatait szombaton a siófoki nemzetközi újságíró üdülőben összegezik, s ott zajlik le a jövő feladataival foglalkozó vezetőségi ülés is./mti/

--

bb.40. felsőszintű tanfolyam a nehézipari felügyelő bizottságok tagjainak

k/sb/ie/zsu/ra cz

1975. szeptember 9.

dr. simon páli nehézipari miniszter kedden megnyitotta a nehézipari minisztériumhoz tartozó trösztök és vállalatok felügyelő bizottsági tagjainak felsőszintű továbbképző tanfolyamát.

a hatnapos tanfolyam témái: a következő tervidőszakban fontos gazdaság- és iparpolitikai feladatok, a gazdasági szabályozók, a kgst integráció időszaki feladatai, a nehézipar ágazatpolitikája és árpolitikája.

az előadásokat - egyebek között - dr. juhász ádám nehézipari miniszterhelyettes, dr. trethon ferenc pénzügyminiszterhelyettes, drecin józsef, az öt elnökhelyettese és buda istván munkügyi államtitkár tartja./mti/

--

14.40/ra

-30-

15⁵⁰g

bb 42. az ellenállók nemzetközi szövetsége

s zs bh -cz

1975. szeptember 9.

/fir/ főtanácsának ülésére berlinbe utazott a magyar partizán szövetség delegációja, padányi mihály alelnök vezetésével./mti/

--

bb 43. kitüntetés

tm bh -cz

1975. szeptember 9.

szücs zoltánnak, nagykovács városi tanács elnökének nyugdíjállományba vonulása alkalmából a népköztársaság elnöki tanácsa a munka érdemrend arany fokozatát adományozta. a kitüntetést nagykovács dr. mondok páli, a pest megyei tanács elnöke adta át./mti/

--

bb 44. ki látta a balesetet?

tm bh -cz

1975. szeptember 9.

kerepesen a szabadság utca 68. számú ház előtt szeptember 7-én 21 óra 50 perckor egy zsiguli személygépkocsi és egy motorkerékpár összeütközött. a pest megyei rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya kéri a baleset szemtanúit, hogy a körülmények tisztázása céljából jelentkezzenek budapest, vi. aradi utca 20. szám alatt, vagy telefonon a 124-278 /346 mellékálláson./mti/

--

bb 45. megkezdődött a szüret mórton

vd kz bh -cz

1975. szeptember 9.

fejér megye híres bortermelő gazdaságában, a móri állami gazdaságban kedden megkezdődött a szüret. a gazdaság százötven dolgozója és kétszáznegyven gimnazista látott hozzá az érett fürtök szedéséhez. elsőként a rizlingszilváni érett szedésre, de néhány nap múlva már leánykával, ezerjóval és traminivel is megtelnek a puttonyok./mti/

--
- 31 -

15.15 bh

15⁵⁰g

bb 46. gyorsítani kell a rakodást - ülést tartott a bács-kiskun megyei szállítási bizottság

vid kz bh -cz

1975. szeptember 9.

az idén több mint 21 millió tonna áru közuti szállításáról kell gondoskodni az ország legnagyobb kiterjedésű megyéjében, bács-kiskunban. ennek jelentős része - a vidék mezőgazdasági jellegénél fogva - ősze esik. a hideg beálltáig, csak mezőgazdasági termékből, 6,5 millió tonnát kell megmozgatni. ennek folyamatos lebonyolításáról tanácskozott kedden kecskeméten a megyei szállítási bizottság. a beszámolóból és az érdekeltek hozzászólásából kitűnt, hogy az előző évinél jobbak a szállítási feltételek, több vasuti kocsi és tehergépjármű áll a fuvaroztatók rendelkezésére. a máv szegedi igazgatósága 2998 kocsival növelte a bács-kiskun megyében közlekedő szerelvényeket. ugyanakkor bővült a volán 9. sz. telepének fuvarkapacitása is. mindezek mellett, számolva a szeszélyes időjárással, gyorsítani kell a vasuti kocsik ki- és be- rakását, mert még indokolatlanul sok az állásidő. érkezett az alma, a cukorrépa, a must és egyéb zöldségfélék szállítása. a cukorrépa nagyrészt - mintegy hatvanezer tonnát - vasuton várja az ercsi cukorgyár, ugyanakkor a must zömét tartály gépkocsik szállítják az ország pincészetébe. felhívták a szállítatók figyelmét a vízi utak kihasználására is. jó példa erre a nyári ,, gabonausztatás,, amikor 137 vagon búzát küldtek uszályokkal a harta-környéki közös gazdaságok a csepeli szabadkikötőbe. az őszi termékforgalomnál, a műtrágya és vetőmagszállításnál is lehetőség van az uszályok igénybe vételére./mti/

--

bb 47. kétszázmillió forint a szövetkezeti bolthálózat fejlesztésére csongrádban

vd kz bh -cz

1975. szeptember 8.

a negyedik ötéves terv eddigi időszakában mintegy kétszázmillió forintot költöttek az általános fogyasztási és méltékesítési szövetkezetek bolthálózatának fejlesztésére csongrádban. tíz új áruházat, félszáznál több új boltot nyitottak a szövetkezetek a megyében, s így most már a kiskereskedelmi forgalom mintegy harminc százalékát a szövetkezeti üzletek bonyolítják le.

/folyt. köv./

- 32 -

15.25 bh
16.00

g

bb 47. /kétszázmillió... folyt./ bh

az áfészek tevékenységét értékelve, a csongrád megyei tanács vb kedden szegeden tartott ülésén rámutattak, hogy a szövetkezetek elsősorban a falusi és a tanyai lakosság ellátásában játszanak fontos szerepet, új vonás munkájukban, hogy fokozott mértékben jelentkeznek kereskedelmi versenytársként a városokban is, ahol bővítik a választékot, javítják az új lakónegyedek ellátását.

a vb ülés határozatai többek között rámutatnak arra, hogy az áfészeknél az elért eredmények ellenére elengedhetetlen a vezetési színvonal emelése, a munka és az üzemszervezés korszerűsítése, a koncentráltabb nagyobb áfészek létrehozása. ennek megvalósítására a megyében a közeljövőben megvizsgálják a szellemi erők, az anyagi eszközök központosításának lehetőségeit is./mti/

--

bb 48. felhasználható: 17 órától!

ünnepség nagykorosön bulgária felszabadulási évfordulóján

vid gö mné bh -cz

1975. szeptember 9.

a bolgár népköztársaság felszabadulásának 31. évfordulója alkalmából kedden, ünnepséget rendeztek a nagykorosi arany jános művelődési központban, amelyen megjelent sztojan radev, a budapesti bolgár kulturális központ igazgatója. pásztor istván, a városi pártbizottság első titkára méltatta a baráti nép fejlődését, a szocializmus építésében elért eredményeit. az ünnepi műsorban felléptek a szófiai operaház művészei.

az ünnepség előtt kiállítás nyílt a művelődési házban, amely a bolgár nép életét és hazája fejlődését mutatja be./mti/

--

- 33 -

g 16.00

bb 49. felhasználható: 20 órától

a collegium musicum záróhangversenye miskolcon

vid kz bh -cz

1975. szeptember 9.

tíz évvel ezelőtt rendeztek először miskolc kitűnő akusztikájú középkori avasi műemlék-templomában „collegium musicum” néven hangverseny-sorozatot. az azóta hagyományossá vált nyári koncert sorozatban az idén nyolc hangversenyt adtak hazai, továbbá szovjet-, finn - és nszk-beli orgonaművészek. az idén is elsősorban barokk zene legszebb alkotásai kerültek műsorra. a kedden megtartott záró hangversenyen Kovács Endre orgonaművész Bach műveket adott elő a templom 18. századbéli, korhűen helyreállított orgonáján.

a most véget ért hangverseny-sorozatot megközelítőleg ötezer zenekedvelő hallgatta végig./mti/

pa szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 31. sz. hírünk: / megkezdődött.... / 11. bek. 3. sorában a szöveg helyesen:

... b.a. szerebrennyikov /a szovjet akadémikus neve/

/mti/

.-

bb 50. fél évszázad dokumentumai - nemzetközi antifasiszta plakátkiállítás nyílt a budavári palotában

t ró gk zs bh -cz

1975. szeptember 9.

ka:the kollwitz 1924-es keltezésű alkotásaitól az európai béke és biztonság eszméje mellett sikraszálló plakátok megszületéséig fél évszázad telt el. az elmúlt öt évtized antifasiszta plakátművészetének legjobb, legkifejezőbb darabjaiból nyílt kedden kiállítás a munkásmozgalmi múzeumban, a II. világháború befejezésének 30. évfordulója alkalmából. a budavári palota folyosóján megrendezett tárlat - amelyet Kiss István Kossuth díjas szobrászművész nyitott meg - 22 ország művészeinek mintegy három és fél száz alkotását tárja az érdeklődők elé.

/folyt. köv./

- 34 -

16.06 bh

16.21

g

bb 50. /fél évszázad ... folyt./ bh

soha többé! - ez a tárlat visszatérő jelszava. ez fogalmazódik meg a háború, a fasiszta elnyomás elleni tiltakozásként a legtöbb alkotáson, világhírűvé vált képzőművészek és ismeretlen szerzők munkáin egyaránt. az alkotók között olyan nevekkel találkozhatunk a látogatók, mint a fotómontázsok híres mestere, John Heartfield, Ék Sándor, Manzu, Manessier és Picasso - valamennyien kötelességüknek tartották az egyre erősödő faszizmussal, a terrorral szembeni ellenállást, s azt, hogy a plakát művészettel is hirdessék az emberiség béke- és szabadság vágyát.

a magyar nemzeti galéria rendezte rangos kiállításra a résztvevő országok érdekes kordokumentumokat - röpcédulákat, bélygeket, különböző kisnyomtatványokat is küldtek. nem hiányoznak a tárlatról az elmúlt évek békeharcának legjobb plakátjai, s a nagy nemzetközi szolidaritási akciókhoz kapcsolódó alkotások sem. gazdag és változatos a szovjet anyag. a tárlat egyik érdekessége, hogy kiállításán eddig még nem szerepelt ritka plakátok képviselik a spanyol polgárháború idején született, szolidaritást sugárzó alkotásokat. külön tárlóban kapott helyet a megnyitó előtt néhány nappal érkezett eredeti vietnami anyag, s bizonyára nagy érdeklődést fog kiváltani a hazánk, valamint a többi szocialista ország felszabadulása 30. évfordulójára készült plakátok válogatása. a magyar anyag részeként Ék Sándor alkotásaiból a rendezők egyedi kollekciót tárnak a nézők elé: a közelmúltban tihanyban kiállított műveit négy országból gyűjtött alkotásokkal egészítették ki./mti/

.-

bb 51. megjelent a társadalmi szemle augusztus - szeptemberi száma

Zs bh -cz

1975. szeptember 9.

a folyóirat vezető cikke, amelyet vajda Péter írt, a helsinki-ben befejeződött európai biztonsági értekezlet jelentőségét méltatja. megemlékezik a társadalmi szemle a komintern VII. kongresszusáról, kiemelve a negyven évvel ezelőtti tanácskozás ma is érvényes utmutatásait.

/folyt. köv./

- 35 -

16.15 bh

17.09

bb 51. /megjelent folyt./ bh

a szocializmus elosztási és érdekeltségi viszonyait elemzi hoós jános tanulmánya. józsa györgy és rádi péter cikke az ideológiai és propagandamunka néhány olyan feladatáról szól, amely a xi. kongresszus után különösen időszerű. a kongresszus elméleti kérdéseiről egyébként konzultációs sorozatot indított a folyóirat: ennek keretében először aggod józsef írását közli ,, a fejlett szocialista társadalom megteremtésének útján,, a ,, demokratikus szigorúságról,, fejt ki érdekes gondolatokat ancsel éva cikke.

borbély sándor a csepel művek pártbizottságának tapasztalataiból mond el jellemző eseteket és szűr le fontos tanulságokat abban az interjúban, amelyet dolgos jánosnak adott ,, gazdasági egyensúly és korszerű pártmunka,, címmel. somogyi imre a kádermunkáról ír, annak a felmérésnek kapcsán, amelyet az újpesti pártbizottság végzett a kerületi nagyüzemek gazdasági vezetőinek körében. ,, követelmények és tartalékaink a népgazdaságban,, című cikkében somogyi gyula időszerű gazdaságpolitikai teendőkről ad áttekintést. a munkásifjúság helyzetéről, társadalmi szerepéről és problémáiról szól gál róbert és kéri andrás tanulmánya.

a közéleti bartókot mutatja be a nagy zeneszerző halálának 30. évfordulója alkalmából breuer jános, bögs lászló a két vietnami állam egységes vezető erejéről, a vietnami dolgozók pártjáról ír a folyóirat kettős számában./mti/

-. -

bb 41. tanévnyitó a kandó kálmán főiskolán

zs bh -cz

1975 szeptember 9.

a kandó kálmán villamosipari műszaki főiskolán kedden tartották a tanévnyitó ünnepséget. dr. domonkos sándor főigazgató köszöntötte a 900 első éves hallgatót, akik a nappali, esti és levelező tagozaton kezdik meg tanulmányaikat.

az ünnepség után kiosztották a tanulmányaikat sikeresen befejező hallgatóknak az üzemmérnöki diplomákat. 370 nappali tagozatos és 270 esti-levelező tagozatos hallgató kapott diplomát./mti/

-. -

- 36 -

16.25 bh

17¹⁰g

bb 52. szeptember 11-27: chilei szolidaritási napok - barabás jános nyilatkozata

t pr/tm/ny zs la

1975 szeptember 9.

szeptember 11-27. között a magyar kommunista ifjúsági szövetség tagjai, alapszervezetei, bizottságai chilei szolidaritási napokat rendeznek. az esemény sorozatról, a tiltakozó megmozdulásokról, a juntát elítélő rendezvényekről kért tájékoztatást az mti munkatársa barabás jánostól, a kisz központi bizottságának titkárától. elmondotta:

- két esztendeje döntötte meg a véreskezű junta a chilei népi egység törvényes kormányát, s gyilkolta meg salvador allende elnököt. chilében fasiszta terror dühöng, s ez ellen a terror ellen emeljük fel tiltakozó szavunkat - a jó érzésű emberek millióival együtt - mi, magyar ifju kommunisták. tetteinket a szolidaritás, a proletár internacionalizmus diktálja, ennek jegyében fordult felhívással a kisz központi bizottsága a magyar fiatalokhoz. felhívásunk hangsúlyozza: chilének szüksége van a mi cselekvő szolidaritásunkra is. felemeljük tiltakozó szavunkat, amíg a jogtipró és népellenes fasiszta junta uralkodik chilében, amíg a hazafiak börtönben sinylődnek, amíg az igazságtalanság a ,, jog,, alapja. követeljük luis corvalánnak, a chilei kommunista párt főtitkárának és a börtönben sinylődő többi chilei hazafinak szabadonbocsátását! tiltakozunk a fasiszta junta véres terrorja ellen, ismételten kinyilvánítjuk szolidaritásunkat a chilei nép igazságos harcával!

- a mozgósító erejű sorok nagy visszhangra találtak, már jónéhány kezdeményezésről, gyűlésről, megemlékezésről értesítettek bennünket budapestről épp úgy, mint az ország más vidékeiről. a forma eltérő, tartalmuk azonban ugyanaz; a chilei néppel, a világ haladó erőivel vállalt szolidaritás, az imperializmus, a jelenkori fasizmus minden megnyilvánulása elleni harc. és közös ezekben a szolidaritási rendezvényekben, hogy azt szeretnénk, ha a magyarországon élő chilei testvéreink éreznék: nálunk nemcsak abban az értelemben találtak második otthonra, hogy dolgozhatnak, tanulhatnak. akcióinkkal az otthon melegét is pótolni szeretnénk, s az emberséget, ami ma chilében nem jár ki az igaz hazafinak.

/folyt köv/
16.38/ny

17²⁰g

-37-

bb 52. / szeptember 11-27...folöyt/ny

- akcióink kapcsolódnak a szot, a népfront, és a szolidaritási bizottság rendezvényeihez. szeptember 27-én óbudán szolidaritási nagygyűlést hívunk össze, - ezen a napon bőrtönözte be a fasiszta junta s tartja azóta is embertelen körülmények között fogságban - Luis Corvalánt. 15.000 példányban szolidaritásunkat kifejező jelvényt készítettünk a fiataloknak, s úgy tervezzük, hogy széles körben bemutatjuk a hazánkban élő chilei diákok által meghirdetett plakátverseny anyagát. a magyar ifjúsági idei 37. számában eseménynaptár jelenik meg a népi egység győzelmétől a Luis Corvalán bebörtönzéséig terjedő időszakról, s a hetilap ezt követő számának középső, nyitott oldalán tiltakozó plakátot teszünk közzé.

- jóllehet a következő napokban alapszervezeteink, kisz-bizottságaink rendezvényei a szolidaritás jegyében folynak majd, egyetlen kisz-tag sem tekinti kampányfeladatnak a testvérnép harcának támogatását. a proletár internacionalizmus eszméjétől vezérelve ifjúsági közösségeink szoros, baráti kapcsolatot alakítottak ki, s ápolnak a Magyarországon élő, dolgozó chileiekkel. s rendre ott van az új nemzedék is azok sorában, akik a fasiszta junta vesztét követelik, akik a népi egységet éltetik - zárta nyilatkozatát Barabás János./mti/

--

bb 54. fogadás a koreai népi demokratikus köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából

t bc/gg/ny zs la

1975 szeptember 9.

Kim Ze Szuk, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete a KNDK megalakulásának 27. évfordulója alkalmából kedden fogadást adott a nagykövetségen.

a fogadáson részt vett Fock Jenő, az MSZMP politikai bizottságának tagja, Havasi Ferenc, a Minisztertanács elnökhelyettese, dr. Polinszky Károly oktatási miniszter, dr. Schultheisz Emil egészségügyi miniszter, Bodonyi Pálné, az elnöki tanács tagja, Rácz Pál külügyminiszterhelyettes, s a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet sok más vezető személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja is./mti/

--

16.42/ny

-38-

1725g

bb 53. a tanácsok kezdeményezése a forrása a helyi erőkhé kihasználásának - a Komárom megyei tanács végrehajtó bizottságának ülése

vid fm bh la

1975. szeptember 9.

a Komárom megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén számba vette, várhatóan hogyan teljesítik a megye tanácsai az idei és a iv. ötéves tervüket. az eredmények jelentősek, és a tapasztalatokat a következő tervszakasz előkészítésénél kívánják hasznosítani. a iv. ötéves terv számos mutatóját lényegesen teljesítik. egyetlen tervszakaszban sem épült például annyi lakás, mint most. a központilag javasolt 12.500-zal szemben 14 000 felépítésével számolnak. a tervezett 1379 óvodai hely helyett 3100 készül el. az öt év alatt 438 új kórházi ágyat adnak át. a tényleges ágyszámnövekedés azonban ennél jóval kisebb, mert a korszerűtlen épületekben megszűnik a gyógyító munka. a tervezett 83 általános iskolai tanterem helyett várhatóan 99 épül fel. a megye vízellátása már a középtávú terv indulásakor is jobb volt az országos átlagnál, ezért a termelőkapacitások növelését, bizottságának fokozását tűzték ki célul. már befejezték a Komáromi regionális vízmű első ütemének építését, s rövidesen átadják a tatabányai regionális vízmű első részét. terven felül oldották meg Dorog vízellátási gondjait.

az eredmények összegezésénél a végrehajtó bizottság rámutatott arra: a nagyobb helységek tanácsai általában jól felhasználták a rendelkezésükre álló fejlesztési, költségvetési összegeket. a kisebb tanácsoknál azonban számottevő maradványok gyűltek össze. helyenként kapacitáshiány, másutt a túlzott igényekből fakadó változtatgatások, halogatások hiúsították meg a kivitelezést. a végrehajtó bizottság úgy foglalt állást, hogy ez a jövőben nem fordulhat elő. már most alaposan számba kell venni, milyen megyén belüli és megyén kívüli kivitelező kapacitással rendelkeznek majd az ötödik ötéves tervben és ennek arányában kell összpontosítani a hiteleket. ugyanakkor elejét akarják venni bármiféle pénzügyi, vagy kivitelezői tulbiztosításnak.

a végrehajtó bizottság kimondta, hogy messzemenően segítik a tanácsok kezdeményezéseit, mert ez a forrása a helyi erőkhé jó kihasználásának. az eddigieknél is jobban kívánják egyeztetni a területi, vállalati és egyéb fejlesztéseket. ugyanakkor határozottan fellépnek minden olyan kezdeményezéssel szemben, amely túllépi a beruházási normák határait./mti/

--

- 39 -

16.45 bh

1725g

bb 55. ülést tartott a központi szállítási tanács

1 kf/mm/ny ie la

1975 szeptember 9

kedden dr. ábrahám kálmán közlekedés-és postaügyi államtitkár elnökletével ülést tartott a központi szállítási tanács, amely megtárgyalta a fuvározás őszi csucsforgalmának zavartalan lebonyolítására, a közületi tehergépkocsik igénybevételére hozott minisztertanácsi határozatok végrehajtásával kapcsolatos teendőket.

a közlekedés-és postaügyi miniszter felhatalmazása alapján a közületi tehergépkocsik igénybevételét a rendeletben meghatározott havi legfeljebb öt napra - alapos mérlegelés, az érdekeltekkel való előzetes megbeszélés és az általános népgazdasági érdekek figyelembevételével - a területileg illetékes megyei szállítási bizottság, budapesten a fővárosi szállítási tanács elnöke rendelheti el. az ülésen a tárcák képviselői bejelentették, hogy a minisztertanács határozatának megfelelően utasítják vállalataikat és üzemeiket a folyamatos vasuti be-és kirakásokra, azt rendszeresen ellenőrzik, és a rendelkezés elmulasztóit felelősségre vonják./mti/

-.-

bb 38. / a mezőgazdasági kiállítás ...2.folyt/ny

térképészek tanácskozása
a geodéziai és kartográfiai egyesület és a mém országos földügyi és térképészeti hivatala a kiállítás alkalmából, szeptember 9-11 között tudományos tanácskozást rendez, amelyen a földmérés és a térképészet mezőgazdasági szerepéről tanácskoznak. a hazai és külföldi szakemberek. az értekezletet halász péter, a mém ofth hivatal vezetője nyitotta megv, majd dr. jóó istván mém főosztályvezető tartott előadást azokról a tudományos módszerekről, amelyek a gyakorlati gazdálkodást segítik. a földmérési alaptérképek legnagyobb ,, fogyasztója,, a mezőgazdaság és az erdőszet, megrendelésükre több ezer térkép készül évente. növekszik az érdeklődés a légifelvételre, ezért a fényképezés kiterjesztésére speciális repülőgépeket szereznek be. a térképészek és a geodéták segítik a mezőgazdaság korszerűsítését, egyebek között a termelési rendszerek kialakításánál van szükség szakszerű földmérésre. nagyobb méretű, szabályos táblákat kell kialakítaniok, ezeken a terepszint változását is fel kell tüntetniök, enélkül ugyanis a gyakorlati gazdák nehezen boldogulnának. nagyszámu megrendelés érkezik az ugynevezett meliorációs munkák megkezdése előtt, amikor például az alapcsövek és a földmunkák helyét jelölik ki.

x x x x

-40-

/folyt köv/
16.55/ny

1730 g

bb 38. / a mezőgazdasági3.folyt/ny

a szakszervezetek országos tanácsának vezetői és a szakszervezetek főtítkárai látogattak kedden a mezőgazdasági kiállításra, ahol tanulmányozták a hazai és a külföldi kiállítókat anyagát. a vendégeket dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmezésügyi államtitkár és dr. körösvölgyi lászló, a kiállítás igazgatója fogadta./mti/

-.-

bb 31. /megkezdődött a iv. nemzetközi ... 1. folyt./ bh

az urali-finnugor nyelvek között a magyar különlegesen szerencsés helyzetben van a kronológiailag hiteles, leírt szövegemlékek tekintetében - állapította meg .- ez természetesen nem nyelvünk belső saját jellegéből fakadó érdeme, hanem annak következménye, hogy e népek közül a magyarság került először olyan kulturkörbe, amely írásbeliségének kifejlesztését és egyes középkori irodalmi termékek fennmaradását lehetővé tette.

e megállapítását az árpád-kor végéről ránk maradt négy irodalmi emlék - a halotti beszéd, a gyulafehérvári sorok, a mária-siralom, valamint a königsbergi töredék és szalagjai - elemzésén mutatta be. ezek konkrét bizonyosságot tesznek arról, hogy milyen kivételes igényességű, nagy esztétikai értékű szinten állt e kor magyar irodalmi nyelve. ez nemcsak anyanyelvi műveltségünk, hanem általában a magyar művelődés történetének igen jelentős ténye. a régi magyarság szellemi kulturájának egyik legnagyobb mozzanatát érzékelhetjük itt a maga valóságában. fölfedezhető benne az irodalmi nyelv minden lényeges eleme. ez az irodalmi nyelv nemcsak egy magas fokú magyar nyelvi műveltség üzenetét közvetíti századok mélyéből a mába, hanem ma is ható, bennünk is visszhangzó élő nyelvi múlt, - hangsúlyozta élénk érdeklődéssel kísért előadásában benkő loránd.

a megnyitó ünnepség végén a kongresszus résztvevői nagy tetszéssel hallgatták meg faragó laura énekművészt, aki régi magyar népdalokat adott elő, s közöttük elénekelt első ismert versemlékünket, az ómagyar mária-siralmat.

délután a kongresszus plenáris üléssel folytatta munkáját, amelyen lakó györgy akadémikus ,, utak és módszerek a finnugor tudományokban,, című előadását vitatták meg. a nagy figyelemmel kísért előadás a tudományág korábbi irányzatait elsősorban a külföldi kutatók munkássága alapján elemelve hasonlította össze az indoeurópai nyelvtudomány eredményeivel. a vita során a különböző országok szakemberei saját értékes kutatási eredményeikkel egészítették ki az előadást, amelyek szövegét több mint fél évvel a kongresszus előtt megjelentetett kiadványban - valamennyi szakmai előadás anyagával együtt - megküldték a tanácskozás résztvevőinek./mti/

-.-

- 41 -

17.00 bh

1730 g

bb 56. emlékülés a magyar vízügyi szolgálat nagyjairól

k sb/be/ny ie la

1975 szeptember 9

a magyar hidrológiai társaság kedden a technika házában emlékülést tartott a magyar vízügyi szolgálat nagyjairól. ezzel köszöntötték a mezőgazdaság vizgazdálkodási feladatainak ellátására létrehozott magyar kulturmérnöki szolgálat megszervezője és első vezetője, kvassay jeno születésének 125. és a távlati vizgazdálkodási tervezés utörője, sajó elemér születésének 100. évfordulóját. a két nagy vizimérnök munkásságáról, alkotásainak jelentőségéről dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke, a mtesz alelnöke tartott ünnepi megemlékezést./mti/

--

bb 58. megkezdődött az őszi művészeti képaució

t kf/zsu/ny ie la

195 szeptember 9

a bizományi áruház vállalat szeptember 9-én és 10-én tartja őszi, sorrendben 37. képaucióját. az árverés kedden délután hagyományosan nagy érdeklődés mellett kezdődött a mom csörsz utcai művelődési központjában.

az árverés szokás szerint - miután eddig minden aukción volt legalább egy képe - aba novák vilmos alkotásával, vásár című temperájával indult. sokan szerettek volna hozzájutni csók istván, sokác menyecske, című festményéhez, hosszas, alkura, adott lehetőséget glatz oszkár négy, iványi grünwald béla hét festménye és sokan ígértek egymásra a 17-19. századi ismeretlen festők munkáinak megszerzése közben. az árverés major henrik ady karikatúrájánál maradt abba; az első napon 121 festményt bocsátottak a közönség elé.

a 37. képaució - amelyen összesen 242 festmény kerül árverésre - szerdán délután folytatódik, illetve fejeződik be./mti/

--

17.20/ny

-42-

bb 57. magyar- finn akadémiai tudományos együttműködés

t ms/gg/ny la

1975, szeptember 9.

erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke és helga gyllenberg, a finn akadémia elnöke kedden az akadémia tudósklubjában jegyzőkönyvet írt alá a két akadémia közötti tudományos együttműködésről.

az ünnepélyes aláíráson részt vett forgács egon, a külügyminisztérium főosztályvezetője. ott volt lauri posti finn oktatási miniszter, a hazánkban üléselő iv. nemzetközi finnugor kongresszuson részt vevő finn küldöttség vezetője, paul jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete és kustaa vilkuna, a magyar tudományos akadémia tiszteleti tagja.

lkaz

az aláírás után erdey-gruz tiber és helge gyllenberg rövid beszédben méltatta a messze multba visszanyúló tudományos kapcsolatokat, amelyek a két nép közötti barátság és rokonságtudat erősítésében is jelentős szerepet játszottak.

a most aláírt megállapodás értelmében a két akadémia és a hozzájuk tartozó intézetek tudós-csere és információ-csere, tudományos előadások, konferenciák, közös kutatások, stb. útján fejleszti a tudományos együttműködést, amely az 1976-77. évben főleg a bioreguláció - az élőszervezetek különböző szintjén, például a fehérjék és enzimek bioszintézisében, a szív működés és a keringés szabályozásában, valamint a neuroendokrin idegi folyamatok idegi szabályozásában érvényesülő mechanizmusok kutatására, a szilárdtestfizikai kutatások széles körére, valamint összehasonlító irodalmi és szociológiai kutatásokra irányul.

az aláírás után erdey-gruz tiber fogadást adott a vendégek tiszteletére./mti/

--

bb 59. hazaérkezett a vdk-ban járt magyar párt-és kormányküldöttség

t sl/gk/ny la

1975. szeptember 9.

hazaérkeztek a vietnami demokratikus köztársaság megalakulása 30. évfordulójának ünnepségein részt vett magyar párt-és kormányküldöttség tagjai: dr. berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője és rácz pál külügyminiszter-helyettes, az mszmp központi bizottságának tagja.

/folyt köv/
17.35/ny

-43-

lpho gy

bb 59. / hazaérkezett ...folyt/ny

a delegációt vietnamban huszár istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, az országos tervehivatal és az állami tervbizottság elnöke vezette.

fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent havasi ferenc, a minisztertanács elnökhelyettese. jelen volt nguyen manh cam, a vietnami demokratikus köztársaság, nguyen phu soai, a dél-vietnami köztársaság, v.j. pavlov, a szovjetunió és k.p.s. menon, az indiai köztársaság budapesti nagykövete./mti/

--

bb 60. elutazott budapestről a francia frontharcosok küldöttsége

r o/s/ny la

1975. szeptember 9.

kedden elutazott budapestről a volt frontharcosok és háborús áldozatok francia uniójának / ufac/ küldöttsége, amely a magyar partizán szövetség meghívására tartózkodott hazánkban. a rené peyre főtitkár vezette francia küldöttség tárgyalásokat folytatott a magyar partizán szövetség elnöke, fehér lajos által vezette magyar delegációval.

a két szervezet képviselői baráti légkörben tájékoztatták egymást tevékenységükről és megvitatták a szervezeteiket kölcsönösen érdeklő és érintő kérdéseket. a tárgyaló felek egyetértettek abban, hogy a volt frontharcosoknak és ellenállóknak a római felhívás szelemében kifejtett - az európai népek közötti kapcsolatok fejlesztésére irányuló - erőfeszítései hozzájárultak a nemzetközi enyhüléshez, ezért ezen az uton kell továbbhaladni. a két küldöttség örömmel üdvözli a helsinki konferencia sikerét. aggodalmát fejezi ki a fasizmus ujjáéledése miatt és elítél minden olyan cselekedetet, amely veszélyezteti a népek békéjét és biztonságát. a nemzetközi problémák súlyossága miatt elengedhetetlen -vélekednek a küldöttségek -, hogy a különböző országokban élő frontharcosok és ellenállók az emberiség javára fogják össze erőiket, szélesítsék kapcsolataikat. éppen ezért helyeslik a front-harcosok világszövetsége / fmac/, valamint az ellenállók nemzetközi szövetsége / fir/ között létrejött kapcsolatokat és e két nemzetközi szervezet részvételét az ez év novemberében a párizsi unesco palotában sorra kerülő leszerelési szimpózium szervezésében./mti/

--

17.50/ny

-44

bb 61. ifjúsági küldöttség utazott berlinbe

be bh la

1975. szeptember 9.

boros bélának, a kisz budapesti bizottsága első titkárának vezetésével kedden ifjúsági delegáció utazott berlinbe, az fdj városi bizottságának meghívására. a kisz és az fdj városi vezetői megbeszéléseket folytatnak az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről, a szervezetek kapcsolatainak bővítéséről./mti/

--

bb 62. a fiatal közgazdászok negyedik országos találkozója miskolcon

vid/fm/ny la

1975. szeptember 9.

rendhagyó módon kezdődött meg kedden a fiatal közgazdászok negyedik országos találkozója. a magyar közgazdaságtudományi társaság elnökségének határozata alapján évenként máshol megrendezendő tanácskozás a budapest-miskolc közötti vasútvonalon kezdődött meg, ahová különvonat hozta a tanácskozás mintegy 250 résztvevőjét. a vasuti személykocsikban megrendezett négy szekció-ülésen dr. drecin józsef, az országos tervehivatal elnökhelyettese, „iparpolitikánk és a nemzetközi integráció jelene, jövője”, dr. rácz lászló, az országos anyag-és árhivatal főosztályvezetője „ az árpolitika időszerű kérdései”, urbán lajos, a máv vezérigazgatója „ a közlekedéspolitikai aktuális kérdései”, és bánki páál, a munkaügyi minisztérium főosztályvezetője „ a jövedelempolitika, különös tekintettel a közgazdasági szabályozók változására”, címmel tartott konzultációt a témában érdekelt fiatal közgazdászokkal.

a tanácskozás miskolcon az észak-magyarországi áramszolgáltató vállalat székházának dísztermében folytatódott, ahol dr. bodnár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára köszöntötte a résztvevőket. a miskolci ülésen részt vettek a konzultációk vezetői, valamint dr. ladányi józsef, a borsod megyei tanács elnöke, csépányi sándor, a diósgyőri lenin kohászati művek vezérigazgatója, bónus rókus, a magyar közgazdasági társaság borsod megyei titkára, a miskolci pártbizottság és miskolc megyei város tanácsának és számos borsodi ipari és mezőgazdasági üzem gazdasági vezetői is.

/folyt köv/
18.15/ny

-45-

18.15 g

bb 62. / a fiatal közgazdászok...folyt/ny

dr. bodnár ferenc megnyitójában rámutatott, hogy a párt központi bizottságának határozatai nyomán megnőtt az érdeklődés a közgazdasági kérdések iránt - ugyanakkor megsokszorozódtak a feladatok is. az időszerű gazdaságpolitikai feladatok megoldását borsodban mintegy ezer felső-és tízezer középfokú szakismeretekkel rendelkező közgazdasági szakember segíti elő.

dr. havasi béla, a megyei pártbizottság titkára tájékoztatta ezután a tanácskozás résztvevőit a megye társadalmi-gazdasági fejlődésének egyes kérdéseiről. szólt az ország második legnagyobb megyéjének az eddig eltelt öt éves tervek során elért dinamikus fejlődéséről, amely jelentős társadalmi átrétegződést is jelentett. borsod iparának országos jelentőségét elsősorban a nehézipar és az utóbbi években kialakult vegyipar adja meg. a megye különböző szektoraiban dolgozó több mint nyolcvan ipari üzemnek - amelyek ötszázhetven telephelyen működnek - évi bruttó termelési értéke eléri a 36 milliárd forintot és ennek negyed része exportra megy. a népgazdaság nagyberuházásainak évi tizenkét százaléka a megyében valósul meg. ez a negyedik öt éves tervben elérte az 50 milliárd forintot. ennek ellenére borsod ipari struktúrája még mindig viszonylag egyoldalú és ezért továbbra is gondot jelent a női munkaerő megfelelő foglalkoztatása. az elvégzendő feladatok között jelölte meg a gazdálkodás hatásfokának növelését, a vállalatoknál a termékszerkezet átalakítását, amit az exportigények növekedése is megkövetel. parancsáló követelményként említette a korszerű üzem-és munkaszervezést, amit a munkaerőhelyzet szükségessé tesz. a nagyberuházások - többek között a leninvárosi olefinprogram megvalósítása, kazincbarcikán, a borsodi vegyikombinátban a pvc iii. üzem építése - ütemezésében gondot jelent, hogy az építési és szerelési igény nagyobb, mint a rendelkezésre álló kapacitás. hasonló a helyzet a lakásépítkezéseknél is. foglalkozott borsod megye mezőgazdaságának kérdéseivel is, ahol az erőforrások koncentrálásával a nagyobb részt kedvezőtlen területen gazdálkodó tsz-ek megerősítése az elérendő cél.

ezt követően rózsza kálmán, miskolc megyei város tanácsának elnöke a városfejlesztés távlati célkitűzéseit ismertette.

a referátumok elhangzása után a tanácskozás résztvevői miskolccal és környékével ismerkedtek, majd a borsodi rendező szervek fogadást adtak az ország minden részéből érkezett vendégek tiszteletére./mti/

18.20/ny

-.-
-46-

18⁵⁵g

tbb 63. a belföldi szerkesztőség hireinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

t/ny la

1975. szeptember 9.

27. kőbányai textilművek új szövőgépei
28. kőolajtermék elosztó telep épül
29. újabb leletek a velem-szentvidi feltárásoknál
30. új óvoda herenden
31. nemzetközi finnugor kongresszus
32. ünnepélyesen fogadták a pályakezdőket a lkm-ben
33. hajduságiak budapesten
34. közlekedési balesetek
35. indiai mezőgazdasági küldöttség magyarországon
36. kiállítás a szovjet lakás-és középületépítésről
37. nemzetközi erdészeti kollokvium
38. omék
39. a nemzetközi újságíró szervezet mezőgazdasági újságíró klubjának vezetősége somogyban
40. felsőszintű tanfolyam a nehézipari felügyelő bizottságok tagjainak
41. tanévnyitó a kandó kálmán főiskolán
42. berlinbe utazott a partizán szövetség küldöttsége
43. kitüntetés
44. ki látta a balesetet?
45. szünet móron
46. ülést tartott a bács-kiskun megyei szállítási bizottság
47. a szövetkezeti bolthálózat fejlesztése csongrádban
48. ünnepség nagyörösön bulgária felszabadulási évfordulóján
49. a collegium musicum záróhangversnye miskolcon / 20 órától használható fel! /
50. nemzetközi antifasiszta plakátkiállítás
51. társadalmi szemle
52. chilei szolidaritási napok
53. a komárom megyei tanács vb ülése
54. koreai fogadás
55. a központi szállítási tanács ülése
56. emlékülés a magyar vízügyi szolgálat nagyjairól
57. magyar- finn akadémiai tudományos együttműködés
58. képaució
59. hazaérkezett a vdk-ban járt magyar párt-és kormányküldöttség
60. elutazott budapestről a francia frontharcosok küldöttsége
61. ifjusági küldöttség utazott berlinbe
62. fiatal közgazdászok találkozója
63. hírjegyzék /mti/

18.30/ny

-.-
-47-

19⁰⁰g

bb 64. időjárásjelentés

be/ny la

1975. szeptember 9.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 9-én kedden este:

a nappali felmelegedés erősödik

várható időjárás az ország területére szerda estig: időnként kissé megnövekvő felhőzet, eső nélkül. mérsékelt, elsősorban a dunántúlon napközben többfelé megélénkülő déli szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 22-26 fok között./mti/

-.-

bb 65. fogadás a bolgár nemzeti ünnep alkalmából

t bc/be/ny la

1975. szeptember 9.

vladimir videnov, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete a szocialista forradalom győzelmének 31. évfordulója alkalmából kedden fogadást adott a nagykövetségen.

a fogadáson részt vett óvári miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, gyenes andrás, a központi bizottság titkára, dr. trautmán rezső, az elnöki tanács helyettes elnöke, havasi ferenc, a minisztertanács elnökhelyettese, inokai jános, az országgyűlés alelnöke, dr. faluvégi lajos pénzügyminiszter, keserü jánosné könnyűipari miniszter, dr. berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője, roska istván külügyminiszterhelyettes, s a politikai, a gazdasági, a kulturális és a társadalmi élet sok más vezető személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők sok vezetője és tagja is.

x x x

az évforduló alkalmából vladimir videnov nagykövet és todor dacsev vezérőrnagy, katonai és légügyi attasé koszorút helyezett el harkányban a bolgár hősi emlékműnél, valamint megkoszorúzta budapesten a dimitrov szobrot./mti/

-.-

19.30/ny

-48-

20⁰⁰g

a szerkesztőségek figyelmébe !

t ms/mir/be/ny la

1975 szeptember 9

a bb 31. számú hír / megkezdődött a iv. nemzetközi finn-ugor kongresszus / végére kérjük a következő mondatot pótolni:

este az akadémia elnöksége fogadást adott a kongresszus résztvevőinek tiszteletére a gellért szállóban./mti/

-.-

bb 66. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18 órától zárásig

ny la

1975 szeptember 9

64. időjárásjelentés

65. bolgár fogadás

66. hírjegyzék./mti/

-.-

49-

v é g e .

21.10/ny

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében.

a szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: konc Antal
lakatos erzsébet

-.-

21¹⁰g

v